

Coimisiún na Meán
Cinntí ar Ghearáin Chraolacháin
(Cinntí Idirthréimhseacha)

Eanáir 2024

Coimisiún na Meán

Contents

[Cuspóir.....4](#)

Sheas an Coimisiún leis/Sheas an Coimisiún go páirteach leis

[C5774: Killian Flanagan: TG4: Iniúchadh TG4 – An Craoslach: 8 Feabhra 2023.....6](#)

[C5796: Virgin Media Ireland: RTÉ One: Fógra – Leathanthanda Gigighiotáin Snáthophtaic Eir: 9 Márta 2023..... 11](#)

Dhiúltaigh an Coimisiún dó

[C5760: Una McCormack: Newstalk 106 – 108FM: The Pat Kenny Show: 8 Nollaig 2022..... 17](#)

[C5762 & C5767: Joseph Fitzpatrick: RTÉ One: Nine O’Clock News: 30 Nollaig 2022 / 11 January 2023.....21](#)

[C5771: Frank Cullinane: TG4: Fógra an Údaráis um Shabháilteacht ar Bhóithre \(RSA\) – “Look Out for Older Pedestrians”: 22 Eanáir 2023.....24](#)

[C5772: Siobhan Dunleavy: Newstalk 106 – 108FM: The Hard Shoulder: 16 Eanáir 202326](#)

[C5778: Luke O’Connor: KCLR 96FM: KCLR Live: 10 Feabhra 2023.....30](#)

[C5785: Colm McCormack: RTÉ Radio 1: Drivetime: 25 Eanáir 2023.....34](#)

[C5786: Liam Ó Gógáin: RTÉ Radio 1: Liveline: 13 Eanáir 2023.....37](#)

[C5788, C5789, C5790, C5791 & C5792: Hermann Kelly: LMFM Radio: The Michael Reade Show: 11, 12, 13, 16 and 18 Eanáir 2023.....40](#)

[C5793: Sandra McKeever: RTÉ Radio 1: Morning Ireland: 3 Feabhra 202345](#)

[C5794: Sandra McKeever: RTÉ One: Six One News: 3 Feabhra 202348](#)

[C5795: Edel Jones: RTÉ Radio 1: The Ray D’Arcy Show: 27 Eanáir 202352](#)

[C5799: B. Ó hÓgáin: RTÉ Radio 1: Liveline: 21 Feabhra 202355](#)

Coimisiún na Meán

C5801: Maura Rua: RTÉ One: Upfront with Katie Hannon: 6 Feabhra 2023	59
C5805: Gerard Carroll: RTÉ One: The Dry: 1 Márta 2023.....	61
C5816: Val Martin: RTÉ One: Nine O’Clock News: 14 Feabhra 2023.....	64
C5824: Jim Walker: RTÉ 2FM: The Jennifer Zamparelli Show: 1 Márta 2023	67

Coimisiún na Meán

Cuspóir

Is foilseachán é an doiciméad seo de chinntí gearáin maidir le craolachán a rinne Coimisiún na Meán (“An Coimisiún”) de réir a ‘Phróiseas Idirthréimhseach um Ghearáin’. Is le haghaidh gearán é an Próiseas Idirthréimhseach um Ghearáin a rinneadh ach nár réitíodh, nár thángthas ar aon chomhaontú ina leith nó nár aistarraingíodh faoin 15 Márta 2023 nó ar an dáta sin, an dáta ar a bunaíodh Coimisiún na Meán, agus é ag teacht in áit Údarás Craolacháin na hÉireann (BAI). Is iad na gearáin a rinneadh ar an 15 Márta 2023 nó ina dhiaidh atá faoi réir próiseas nua maidir le gearáin a láimhseáil.

Bhunaigh an tAcht um Rialáil Sábháilteachta ar Líne agus na Meán 2022, Coimisiún na Meán agus, leasaigh sé alt 48 den Acht Craolacháin 2009 i measc rudaí eile, rud a d’fhoráil an ceart do baill an phobail gearán a dhéanamh faoi chraolachán sa chás gur chreid siad nár chomhlíon sé na caighdeáin reachtúla agus/nó rialúcháin do chraolacháin. Tháinig athruithe suntasacha ar phróiseas na ngearán de bharr an Achta in 2022, athruithe a bhaineann le haon ghearán a dhéantar ar an 15 Márta 2023 nó ina dhiaidh. D’fhág sé freisin gur cuireadh Próiseas Idirthréimhseach um Ghearáin ar fáil d’aon ghearán a rinneadh ach nár réitíodh, nár thángthas ar aon chomhaontú ina leith nó nár aistarraingíodh faoin 15 Márta 2023. Faoin bPróiseas Idirthréimhseach seo um Ghearáin próiseáiltear ‘Gearáin Idirthréimhseacha’ i gcomhréir le halt 47 agus le halt 48 den Acht Craolacháin 2009 amhail is nár tháinig na leasuithe a rinneadh ar na hait sin i gcumhacht, agus na cumhachtaí cuí a tugadh don Choiste um Chomhlíonadh an BAI ag an gCoimisiún.

D’ullmhaigh agus d’fhoilsigh an Coimisiún *Treoir chuig an bPróiseas maidir le Gearáin Idirthréimhseacha* i mí Bealtaine 2023, ina ndearnadh cur síos ar na nósanna imeachta a úsáidí chun na ‘gearáin idirthréimhseacha’ a láimhseáil. Ina dhiaidh sin, phróiseáil an Coimisiún ‘gearáin idirthréimhseacha’ i gcomhréir leis na nósanna imeachta agus tá na cinntí a rinne an Coimisiún ar na gearáin sin foilsithe sa doiciméad seo.

Ba le linn na tréimhse ó Lúnasa go Meán Fómhair 2023, a rinne an Coimisiún machnamh ar 23 gearán, diúltaíodh 21 acu, seasadh le 1 ghearán amháin agus seasadh le 1 ghearán amháin acu go pointe áirithe.

Tuilleadh eolais:

- Tá an *Treoir chuig an bPróiseas maidir le Gearáin Idirthréimhseacha* a fháil ar www.cnam.ie i nGaeilge agus i mBéarla.
- Tá na caighdeáin reachtúla a cuireadh i bhfeidhm i gcaolacháin roimh an 15 Márta 2023 le fáil in [Alt 3](#) den Acht Craolacháin 2009. Tá na caighdeáin rialála atá i bhfeidhm i gcaolacháin le fáil i [gcóid Údarás Craolacháin na hÉireann](#).

Rinneadh socrú le [hAlt 48](#) den Acht Craolacháin 2009 maidir le ceart chun gearán a dhéanamh agus maidir leis an bpróiseas chun gearáin a láimhseáil. Déantar socrú le [hAlt 69](#) den Acht um Rialáil Sábháilteachta ar Líne agus na Meán 2022 maidir le próiseas chun gearáin ‘idirthréimhseacha’ a láimhseáil.

Coimisiún na Meán

Tagairt Gearáin	C5774
Gearánach	Killian Flanagan, thar ceann duine den teaghlach
Craoltóir	TG4
Ainm an Chraolacháin	Iníúchadh TG4 - An Craoslach
Dáta an Chraolacháin	8 Feabhra, 2023
Am an Chraolacháin	21:30
Cur síos ar an gCraoladh	Clár faisnéise fíorasach
Catagóir/Catagóirí an Ghearáin	Dochar & Cion agus Príobháideacht
Reacht agus/nó Cód/Cóid ábhartha	<ul style="list-style-type: none">Alt 48(1)(b) den Acht Craolacháin 2009Cód Caighdeán Cláir an BAI, Prionsabail 3, 6 agus 7
Cinneadh	Seasadh leis an ngearán, go páirteach
Dáta an Chinnidh	3 Lúnasa 2023

Achoimre ar Ghearáin

Is clár faisnéise é an craoladh faoi fhreagairt an phobail ar an phléascadh ag siopa agus stáisiún peitрил i sráidbhaile an Chraoslaigh i gContae Dhún na nGall agus an tionchar a bhí ag an eachtra sin ar an phobal.

Is é atá sa ghearán ná go raibh gnéithe áirithe den chraoladh a chuir isteach ar theaghlach beirt d'íospartaigh an phléasctha, go háirithe toisc nach bhfuil eolas mionsonraithe ag an teaghlach faoi imeachtaí go dtí go mbeidh deireadh le himscrúdú an Gharda Síochána. Tá an gearán á dhéanamh ag an ngearánach thar ceann a dheirfiúr ar maraíodh a pháirtí agus a iníon sa phléascadh.

Cuireann an gearánach in iúl go raibh a dheirfiúr cráite mar gheall ar cuid amháin ar leith den chraoladh. Sa chuid seo den chraoladh, dúirt duine amháin, a bhí i láthair an phléasctha, gur chuala sé *"cailín beag"* ag caint ach ní raibh sé in ann dul thall chuici. Tugann an gearánach dá aire nár thug an craoladh ainm an chailín seo, rud a thug ar a dheirfiúr a chreidiúint go raibh sí ina hiníon agus go bhféadfadh a hiníon a bheith beo tar éis an phléasctha, agus nach raibh na chéad fhreagróirí in ann í a shroicheadh. Tugann an gearánach le fios go raibh cairde agus gaolta i dteagmháil lena dheirfiúr tar éis an craoladh a cheap go bhféadfadh gurbh iníon í an cailín a ndearnadh tagairt di sa chraoladh.

Tugann an gearánach dá aire chomh maith go raibh an craoladh ina chúis crá agus cuireadh as a dheirfiúr agus dá theaghlach mar gheall ar an gcur síos a rinne an t-agallaí ar an bhfoirgneamh tar éis titim cosúil le pancóg, ós rud é nach raibh an t-eolas seo ar eolas ag an teaghlach roimh an gCraoladh. Tugann an gearánach dá aire gur eisigh an craoltóir ráiteas roimh an gCraoladh lena rá nach ndéanfadh sé aon rud a thuirisciú faoi na híospartaigh seachas an méid a tuairiscíodh go poiblí cheana féin.

Tugann an gearánach dá aire go ndearnadh an craoladh gan dul i gcomhairle roimh ré le teaghlaigh a bhí thíos leis agus gur thug an craoltóir neamhaird d'irratas an teaghlaigh ar fhaisnéis roimh chraoladh.

Coimisiún na Meán

Achoimre ar Fhreagairt na gCraoltóirí

Míníonn an craoltóir nár glacadh an cinneadh an clár a chraoladh go héadrom agus bhí sé mar aidhm leis an gclár guth a thabhairt dóibh siúd a bhí páirteach díreach tar éis an phléasctha ag an gCraolach, go háirithe iad siúd a raibh baint acu le tarrtháil daoine a bhí sáinnithe sa smionagar.

Tugann an craoltóir dá aire go raibh tráchtareacht neamh-eolasach agus neamhfhabhrach ó eagraíochtaí áirithe meán nach raibh ag iarraidh athbhreithniú a dhéanamh ar an gclár roimh ré sular craoladh é. Tá an craoltóir den tuairim go raibh go leor gníomhaíochta ar na meáin shóisialta mar thoradh air seo agus go raibh go leor míshuaimhneas ann sular tarchuireadh an craoladh

Tugann an craoltóir faoi deara nár thug tagairt agalláí do chailín beag le tuiscint ar bhealach ar bith go raibh sí nó go bhféadfadh sí a bheith gaol an ghearánaí. Cuireann an craoltóir in iúl, an lá tar éis an chraolta, gur iarr siad agus go bhfuair siad soiléiriú go raibh an cailín beag dá dtagraítear sa chraoladh duine éigin eile agus go raibh sí tarrtháilte. Cuireann an craoltóir in iúl don ghearánach gur chuir sé seo in iúl don ghearánach go pras.

Tá an craoltóir den tuairim go dtiocfadh an chuid is mó de na daoine a bhreathnaíonn ar an gcráoladh iomlán ar an gconclúid gur glacadh cur chuige íogair agus freagrach i leith an ábhair ar fud.

Tugann an craoltóir dá aire gur cuireadh in iúl do lucht féachana sular craoladh go raibh ábhar de chineál íogair sa chlár agus gur cuireadh grafaic ar fáil ag deireadh an chraolacháin chun treoir a thabhairt don lucht féachana a bhféadfadh tionchar a bheith ag an gcráoladh orthu chuig líne chabhrach tacaíochta.

Mar fhreagra ar fhaisnéis chraolacháin nárbh eol don ghearánach agus dá theaghlach roimhe seo, cuireann an craoltóir in iúl go raibh faisnéis sa chlár faoi chúis an phléasctha bunaithe ar phreaseisiúintí an Gharda Síochána amháin. Tugann an craoltóir dá aire freisin nach n-áirítear sa chlár aon scrúdú ná tráchtareacht ar chúis an phléasctha.

Tá an craoltóir sásta go raibh an craoladh ar mhaithe le leas an phobail mar go raibh sé tábhachtach don phobal tuiscint a fháil ar thionchar níos leithne na tragóide orthu siúd sa phobal áitiúil a raibh baint dhíreach acu leo. Tá an craoltóir sásta gur chloígh gach rannpháirtí agus an chuideachta léiriúcháin leis an bprionsabal a bhaineann leis an scéal seo a insint ar bhealach measúil agus íogair.

Cinneadh ón gCoimisiún

Tar éis breithniú a dhéanamh ar an gcráoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcráoltóir agus tar éis aird a thabhairt ar an reachtaíocht agus ar an gCód iomchuí, chinn an Coimisiún seasamh leis an ngearán, go páirteach, mar gheall ar alt 48(1)(b) den Acht Craolacháin 2009 agus Prionsabal 3 de Chód Caighdeán Cláir an BAI a shárú. Tá na cúiseanna leis an gcinneadh seo ar fáil thíos.

Coimisiún na Meán

Rinneadh an gearán a chur isteach faoin bhforáil reachtúil a cheanglaíonn ar chraoltóirí a chinntiú nach gcaolfaidh siad aon ní a bhféadfaí a mheas le réasún gur ní é is cúis le díobháil nó cion, nó gur dóigh dó coireacht a chur chun cinn nó a ghríosú nó gur de chineál é a dhéanfadh dochar d'údarás an Stáit. Cuirtear an gearán isteach freisin faoi Phrionsabail 3, 6 agus 7 de Chód Caighdeán Cláir an BAI. Éilíonn Prionsabal 3 ar chraoltóirí cúram cuí a ghlacadh chun a chinntiú nach nochtar lucht féachana d'ábhar díobhálach. Foráiltear le Prionsabal 6 do leas an phobail a chosaint, trí na craoltaí a aithint is féidir lucht féachana a éascú chun tuiscint a fháil ar ábhair a bhfuil tábhacht phoiblí ag baint leo agus iad a chur ar an eolas ar mhaithe le leas an phobail. Ceanglaítear le Prionsabal 7 ar chraoltóirí príobháideachas an duine aonair a urramú agus a chinntiú nach ndéantar cúngú míréasúnach air sna modhanna a úsáidtear chun an clár nó ábhar an chláir a chraoladh.

Is clár faisnéise é an craoladh a bhfuil spéis ag an duine ann faoi phléascadh ag stáisiún peitрил agus siopa i sráidbhaile an Chraoslaigh, Co. Dhún na nGall, agus an tionchar atá aige ar na finnétithe, ar na chéad fhreagróirí agus ar an phobal i gcoitinne. Mar chuid de thús an chláir, tugtar rabhadh go bhfuil an t-ábhar íogair agus tugann grafaic ag deireadh an chláir seoladh leathanaigh gréasáin a thugann tacaíocht agus faisnéis faoi líne chabhrach maidir leis an imeacht sonrach seo. Díríonn an chéad chuid den chlár ar scéalta agus ar chuntais an phléasctha ó fhinnétithe agus ó na finnétithe ar an láthair den chéad uair. Clúdaíonn an clár ansin na gníomhartha a rinne na daoine ar an láthair sna huairéanta tar éis an phléasctha chun daoine a chuardach agus a tharrtháil ón suíomh. Ar deireadh, féachann an clár ar an iarmhairt agus ar an tionchar níos buaine ar na daoine aonair lena mbaineann agus ar an bpobal. Sa chuid luath den chlár, déanann finné amháin a chuir an láithreoir agallamh air cur síos ar chailín beag atá gafa sa smionagar ar an suíomh ach nach bhfuil sé in ann í a tharrtháil. Níos déanaí sa chlár, de agalláí eile gur thit an foirgneamh ar nós pancóg.

Maidir le lucht féachana a chosaint ar dhíobháil, aithnítear sa Chód go bhfuil roinnt lucht féachana agus éisteoirí ann a d'fhéadfadh, de bhua a n-aoise, cúinsí ar leith agus leochaileachta, aird ar leith a thabhairt orthu. Ní mór do chraoltóirí cúram cuí a ghlacadh agus ábhar cláir á chraoladh ina bhfuil carachtair, gníomhartha agus cúinsí pearsanta a d'fhéadfadh lucht féachana a aithint agus a d'fhéadfadh a bheith ina gcúis le míshuaimhneas. Thug an Coimisiún dá aire nár ainmnigh an clár, ag tráth ar bith, an cailín ar thagairt an finné dó nó nár mhínigh sé cé acu a mhair sí nó nár mhair. Ba é tuairim an Choimisiúin gurbh é an toradh a bhí ar an bhfaisnéis sin a fhágáil ar lár ón gcaoladh ná teaghlach a bhí thíos leis a chreidiúint gur tagairt í an tagairt do chailín beag dá mbaill teaghlaigh a fuair bás san eachtra, rud ba chúis le míshuaimhneas shuntasach don teaghlach, go háirithe máthair an íospartaigh.

Ní thugann aighneacht an chraoltóra aghaidh ar cén fáth nár aithin an craoladh an cailín a ndearna an t-agalláí tagairt di nó mínigh gur tháinig sí slán as an eachtra. Thug an Coimisiún dá aire gur inis an clár scéal den chineál céanna ina dhiaidh sin maidir le buachaill a raibh baint aige leis an eachtra, ach bhí guthú sa scéal seo inar soiléiríodh don lucht féachana gur mhair an buachaill. Níl sé soiléir cén fáth nach raibh an cur chuige a glacadh i ndáil leis an scéal an cailín beag. Thug an Coimisiún dá aire nár thairg an craoltóir aon fhianaise go raibh baint aige le teaghlaigh a bhí faoi léigear nó go ndeachaigh siad i gcomhairle leo agus an clár á dhéanamh, rud a d'fhéadfadh a bheith ina mhaolú ar an bhféidearthacht go mbeadh an craoladh ina chúis le míshuaimhneas do theaghlach atá thíos leis. Cuireann an craoltóir faoi bhráid an chraoltóra go raibh réamhrabhadh agus faisnéis ar áireamh sa

Coimisiún na Meán

chraoladh dóibh siúd a raibh tionchar orthu maidir le rochtain a fháil ar chabhair nó ar thacaíocht. Cuireann an craoltóir in iúl freisin, nuair a cuireadh an cheist seo ar a shúile tar éis an chraolta, gur ghníomhaigh sé go tapa chun a shoiléiriú don teaghlach nach raibh an cailín a ndearnadh tagairt di sa chraoladh ar a mball teaghlaigh.

Tá an Coimisiún den tuairim go bhféadfaí an crá a bhí mar thoradh ar an gcráoladh a sheachaint dá mbeadh aird ar leith tugtha ag an gcráoltóir ar na teaghlaigh a bhí thíos leis agus dá rachfaí i gcomhairle leo sula gcráolfaí iad. Creideann an Coimisiún nár léirigh na gníomhartha a rinne an craoltóir go leordhóthanach gur ghlac sé an cúram cuí agus ábhar clár á chraoladh a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le crá, go háirithe i gcomhthéacs sceidealú an chraolta, thart ar cheithre mhí tar éis na heachtra agus sula mbeidh imscrúdú an Gharda Síochána curtha i gcrích.

Agus an tagairt sa chlár don fhoirgneamh tite ar nós pancóg á mheas aige, thug an Coimisiún dá aire gur bhreathnaigh sé sin ar fhinné amháin ar an eachtra. Mheas an Coimisiún gur tuairim neamhshaineolach é sin ó dhuine amháin a bhí ar an láthair agus go bhféadfadh duine ar bith a chonaic an tuairisciú sna meáin ar an eachtra teacht ar a leithéid de thuairim. The Commission acknowledges that this upset the bereaved family but believes there is editorial justification for including this witness's account in the context of the subject matter. Thug an Coimisiún dá aire, áfach, go bhféadfadh rannpháirtíocht chraoltóra le teaghlaigh a bhí thíos leis roimh an gcráoladh deis a thabhairt chun an tsaincheist seo a shainnithint agus aghaidh a thabhairt uirthi.

Maidir le hábhair a bhaineann le príobháideacht agus le leas an phobail, thug an Coimisiún dá aire go n-aithníonn an Cód ceart na gcráoltóirí clár a d'fhéadfadh a bheith gríosaitheach a dhéanamh, déileáil le saincheistanna íogaire nó daoine a chur ar an eolas faoi ábhair shóisialta agus pholaitiúla agus faoi nithe a bhfuil tábhacht phoiblí ag baint leo. Agus clár den sórt sin á ndéanamh agus á gcráoladh acu, ní mór do chraoltóirí a bheith cúramach gan cúngú a dhéanamh ar phríobháideacht daoine aonair ach amháin i gcás inar féidir údar cuí a bheith leis de bharr cúinsí amhail leas an phobail, an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh, cearta daoine eile, ceanglais an oird phoiblí agus leas an phobail.

Aithníonn an Coimisiún go bhfuil ábhar an chláir an-phearsanta do dhaoine atá thíos leis an eachtra i gCráoladh, ach gur ábhar tábhachtach don phobal i gcoitinne é freisin. Aithníonn an Coimisiún an dlísteacht a bhaineann le clár a dhéanamh agus a chraoladh faoin tionchar a bheidh ag an eachtra seo ar an bpobal i gCráoladh. Thug an Coimisiún dá aire nach raibh léirithe grafacha ná cur síos ar ghortú ná ar bhás sa chraoladh. D'ainmnigh an craoladh na daoine a fuair bás san eachtra ach níor sholáthair sé cuntais ar conas a tharla na básanna seo. Mar sin féin, thug an Coimisiún dá aire go raibh an tagairt do chailín beag sa chraoladh ina chúis le creidiúint gurbh é sin duine muinteartha an ghearánaigh agus spreag sé daoine sa phobal teagmháil a dhéanamh leis an teaghlach tar éis breathnú ar an gcráoladh. Mheas an Coimisiún nár bh é an cailín a fuair bás le linn na heachtra an cailín a ndearnadh tagairt di sa chraoladh, d'fhéadfadh sé gur chinn an Coimisiún go raibh an craoladh tar éis cúngú míréasúnta a dhéanamh ar phríobháideacht duine. Ós rud é gur duine eile an cailín beag a ndearnadh tagairt di sa chraoladh, mheas an Coimisiún nach raibh an craoladh tar éis cúngú míréasúnta a dhéanamh ar phríobháideacht duine.

Coimisiún na Meán

Ar an mbonn sin, chinn an Coimisiún gur sháraigh an craoladh alt 48(1)(b) den Acht Craolacháin 2009 agus Prionsabal 3 de Chód Caighdeán Cláir an BAI ach níor sháraigh sé Prionsabail 6 agus 7 den Chód céanna. Dá bhrí sin, sheas an Coimisiún go páirteach leis an ngearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5796
Gearánach	Ruairi McGowan, thar ceann Virgin Media Ireland
Craoltóir	RTÉ One
Ainm an Chraolta	Fógra – Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir
Dáta an Chraolta	9 Márta 2023
Am an Chraolta	21:33
Cur síos ar an gCraoladh	Fógra
Catagóir(i) an Ghearáin	Cumarsáidí Tráchtála
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none">Alt 48 (1)(d) d’Acht Craolacháin 2009Cód Ginearálta an BAI maidir le Cumarsáid Tráchtála, Prionsabal 1 agus rialacha 4.1 agus 5.4
Cinneadh	Seasadh leis an ngearán
Dáta an Chinnidh	28 Meán Fómhair 2023

Achoimre ar an nGearán

Baineann an gearán le fógra do Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir. Creideann an gearánach, ar cuideachta iomaitheora é, go bhfuil an fógra míthreorach agus, mar sin, go dtagann sé laistigh den sainmhíniú ar chumarsáid tráchtála choiscthe. Creideann an gearánach freisin nach bhfuil roinnt comparáidí a rinneadh san fhógra cruthaithe. Luaitear sa ghearán na samplaí seo a leanas dár maíodh san fhógra:

- Tá leathanbhanda snáthoptaice, *“i bhfad níos fearr ná cábla, mar sin, ní bheidh an t-idirlíon ag blipeáil mar a bhíodh roimhe seo ...”*
- *“100% snáithín atá ann, mar sin, ní gá an líne a roinnt le comharsana níos mó.”*
- *“Bhí Bean Uí Mhurchú ar m’idirlíon, céard a bhí á fheiceáil aici?”*

Deir an gearánach nach dtugann an fógra bunús lena maíodh maidir le hidirlíon cábla a bheith ag ‘blipeáil’.

Áitíonn an gearánach nach fíor a rá go bhféadfadh comharsa gníomhaíocht ar líonra comharsan eile a fheiceáil agus go bhféadfadh ráiteas den chineál sin an lucht féachana a chur ar míthreoir agus go bhféadfaidís ceapadh go gcumasaíonn líonra nach Gigighiotán Snáthoptaice é an cleachtas seo, agus nach féidir é a réiteach ach trí Ghigighiotán Snáthoptaice a shuiteáil. Creideann an gearánach go bhfuil an méid a thugtar le tuiscint, gur féidir le duine gníomhaíocht idirlín a chomharsan a fheiceáil, gránna i bhfianaise shoghontacht daoine maidir leis an bpríobháideachas, agus go dteipeann ar an bhfógra seo leas an luchta féachana a chosaint i dtaca leis seo.

Creideann an gearánach go spreagann an fógra tuiscint mhíthreorach ar leathanbhanda cábla agus a fheidhmiú, agus go n-ardódh sé ceisteanna imní gan bhunús i dtaobh príobháideachas líonra cábla i measc an luchta féachana.

Coimisiún na Meán

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Creideann an craoltóir nach sáraíonn an fógra forálacha ábhartha an Chóid Ghinearálta maidir le Cumarsáid Tráchtála.

Áitíonn an craoltóir gur chomparáidí idir táirge snáthoptaice an fhógróra agus líonra cábla an fhógróra féin iad aon chomparáidí a luadh san fhógra. Ina thaobh seo, luann an craoltóir go ndeirtear san fhógra gurb é leathanbhanda snáthoptaice Eir “ár leathanbhanda is fearr riamh”, a thagraíonn do sheirbhísí Eir.

Luann an craoltóir go gcuirtear síos ar an táirge mar tháirge déanta as 100% snáthoptaic san fhógra, rud a thagraíonn, faoi threoirínte ASAI, do nasc iomlán snáthoptaice leis an mbaile (FFTH), agus go gcuirtear sin i gcomparáid le nasc snáthoptaice Eir leis an gcaibinéad (FTTC), inar féidir an bandaleithead a roinnt i measc úsáideoirí. Deir an craoltóir go mbaineann FTTC Eir úsáid as cábla copair mar chuid den soláthar d’áit chónaithe, agus go gcuirtear luasanna suas le 100Mb ar fáil.

Luann an craoltóir go ndearna a choiste ceada inmheánach féin athbhreithniú ar an bhfógra seo ó thaobh comhlíontachta agus oiriúnachta de sular craoladh é. Deir an craoltóir go bhfuair an coiste cruthúnas substaintiúil ón bhfógróir inar clúdaíodh an táirge, na difríochtaí idir copar agus snáthoptaic, luasanna an táirge, iontaofacht, sciar den mhargadh, praghsáil agus eolas eile. Luann an craoltóir freisin gur cuireadh sonraí breise ar fáil ar an scáileán don lucht féachana.

Achoimre ar Fhreagra an Fhógróra

Tá an fógróir den tuairim nár sháraigh an fógra seo aon alt ábhartha den Chód.

Áitíonn an fógróir gur “fíric theicneolaíoch” é go bhfuil teicneolaíocht snáthoptaice níos fearr ná teicneolaíocht chábala ó thaobh seirbhísí leathanbhanda a sholáthar. Deir an craoltóir gurb “eol do chách sa tionscal” é go gcuireann snáthoptaic seirbhís níos iontaofa ná cábla ar fáil mar gheall go n-aistrítear sonraí ag baint úsáid as solas seachas leictreachas, agus, mar thoradh air sin, nach mbíonn sé chomh soghabhálach céanna i leith damáiste ó tharluithe aimsire agus trasnaíocht leictreamaighnéadach.

Luann an fógróir go roinneann custaiméirí a bhfuil leathanbhanda cábla acu an cábla fisiciúil le daoine eile, rud a fhéadann brú a ghiniúint le linn buaicthréimhsí. Deir an fógróir go gcuireann an táirge atá á fhógairt aige cábla snáthoptaice tiomnaithe ar fáil ón bpointe dáileacháin go dtí teach na gcustaiméirí, rud a chiallaíonn nach roinntear an líne.

Luann an fógróir go bhfuil tráchtanna foilsithe ag Virgin Media, an gearánach, maidir lena líonra a athrú go snáthoptaic iomlán ag baint úsáid as téarmaí ar nós “uasdátú” agus “borradh a chur faoi éabhlóid” an líonra. Creideann an fógróir go léiríonn sé seo go bhfuil feasacht ag an ngearánach ar leathanbhanda snáthoptaice a bheith níos fearr ná leathanbhanda cábla.

Bréagnaíonn an fógróir ar maíodh maidir leis an bhfógra ag tabhairt le fios gur féidir le daoine aonair gníomhaíocht idirlín a gcomharsan a fheiceáil. Luann an fógróir gur ritheadh leaganacha éagsúla den

Coimisiún na Meán

fheachtas fógraíochta seo ón mbliain 2019 i leith agus go bhfuil an ceann seo á rith ó mhí Dheireadh Fómhair 2022, agus nárbh ann d'aon ghearán ó thomhaltóirí maidir leis an gceist seo. Creideann an fógróir go léiríonn sé seo go dtuigeann tomhaltóirí go hiomlán a bhfuil á fhógairt.

Deir an fógróir go gcreideann sé go láidir go bhfuil príomhghnéithe an fheachtais seo cruthaithe acu de réir threoirínte ASAI.

Eolas breise ón gCraoltóir

Chuir an craoltóir an t-eolas breise seo a leanas ar fáil maidir le cruthú na ráiteas a maíodh san fhógra.

Ráiteas 1

“...mar sin, ní bheidh an tIdirlíon ag blipeáil má tá do Mham ar fhísghlaoch, do dheartháir ag imirt cluichí, agus tú féin ag sruthú.”

Deir an fógróir gurb é seo a leanas a thugann bunús leis an ráiteas nach mbeidh leathanbhanda snáthoptaice ag “blipeáil” cosúil le leathanbhanda cábla:

“Tá snáthoptaice níos iontaofa; is as gloine agus Ní copar atá sé déanta. Baintear úsáid sa teicneolaíocht snáthoptaice as snáitheanna beaga solúbtha gloine leis an bhfaisnéis a aistriú mar sholas. Déantar teicneolaíocht leathanbhanda eile, ar nós cábla, as copar, alúmanam agus plaisteach agus deartar í le leictreachas a sheoladh. Bíonn an sreangú copair seo níos soghabhálaí i leith dálaí timpeallachta—cosúil le stoirmeacha nó trasnaíochtaí leictreacha—ná mar a bhíonn an teicneolaíocht snáthoptaice. Mar sin, is rogha níos iontaofa é an leathanbhanda snáthoptaice.”

Ráiteas 2

“100% snáithín atá ann, mar sin, ní gá líne a roinnt le comharsana níos mó.”

Deir an craoltóir gurb é seo a leanas bunús an ráitis sin:

“Tá an FTTH ar fad 100% snáthoptaice agus téann sé díreach isteach i dteach an chustaiméara, mar sin, ní gá é a roinnt le comharsa.”

Deir an craoltóir go mbaineann na ráitis eile a mhaítear san fhógra maidir lenár leathanbhanda “is sciobtha”/ “is láidre”/ “is iontaofa”/ “is fearr riamh” le seirbhísí Eir féin.

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an bhfógra agus ar na haighneachtaí ón ngearánach, ón gCraoltóir agus ón bhfógróir agus tar éis aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus ar an gCód cuí, bheartaigh an Coimisiún seasamh leis an ngearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Rinneadh an gearán faoi Phrionsabal 1 agus rialacha 4.1 agus 5.4 den Chód Ginearálta maidir le Cumarsáid Tráchtála. Éilíonn Prionsabal 1 go mbeadh cumarsáidí tráchtála airdeallach ar an duine aonair agus ar an tsochaí araon agus go mbeidís dleathach, macánta, cóir, ionraic agus go gcosnóidís

Coimisiún na Meán

leasanna an luchta féachana. Foráiltear sa Phrionsabal seo nár chóir do chumarsáidí tráchtála an pobal a chur ar míthreoir, go díreach nó go hindíreach. Coisceann Riail 4.1 cumarsáidí tráchtála folaitheacha, fo-thairseachúla agus míthreoracha. Forálann Riail 5.4 go mbíonn cumarsáidí tráchtála comparáideacha ina bhfaightear comparáidí díreacha nó intuigthe le táirgí nó seirbhísí eile incheadaithe sa chás go ndéantar comparáid oibiachtúil iontu idir táirgí nó seirbhísí a shásaíonn na héilimh chéanna nó atá ceaptha don chuspóir céanna agus go mbíonn na pointí comparáide bunaithe ar fhíricí is féidir a chruthú.

Is éard atá i gceist leis an gcráoladh ná fógra do sheirbhís leathanbhanda Eir, Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice, agus maireann sé tuairim is 30 soicind. Is le radharc i dteach ina bhfuil fear ag suiteáil leathanbhanda a thosaíonn an fógra. Tagann cailín óg sa teach ina threo leis an gceist seo a chur: “Céard é sin?” Baineann an cailín geit as an bhfear, agus freagraíonn sé ansin í; “Leathanbhanda Gigighiotáin Eir”. “Céard is giggly-bit ann?” a fhiafraíonn an cailín de. Déanann an fear meangadh beag gáire nuair a chloiseann sé mífhuaimniú an fhocail ‘gigighiotán’ agus deir sé, “Is é ár leathanbhanda is fearr riamh é. Tá sé i bhfad níos fearr ná cábla, mar sin, ní bheidh an t-idirlíon ag blipeáil mar a bhíodh roimhe seo agus do Mham ar fhísghlaoch, agus do dheartháir ag imirt cluichí agus ...”. Briseann an cailín isteach ar a chuid cainte, “Ach cén chaoi?” “Ó, 100% snáithín atá ann, mar sin, ní gá an líne a roinnt le comharsana níos mó”, a deir an suiteálaí. Deir an cailín, “Bhí Bean Uí Mhurchú ar m’idirlíon. Céard atá á fheiceáil aici?” Ardaíonn an fear a mhaláí, agus ardaíonn an cailín a maláí freisin. Deir an guthú, “Cláraigh do Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir inniu. Ár leathanbhanda is láidre, is sciobtha agus is iontaofa”.

Ar dtús báire, mheas an Coimisiún an bhféadfaí a rá gur cumarsáid tráchtála chomparáideach atá san fhógra, is é sin, ar aithníodh iomaitheoir nó táirgí nó seirbhísí a chuireann iomaitheoir ar fáil go díreach nó go hindíreach san fhógra. Sa chás seo, mheas an Coimisiún ar chuir an fógra seirbhísí leathanbhanda Eir féin i gcomparáid leis an tseirbhís san fhógra nó le seirbhís(i) iomaitheora. I dtaca leis seo, níor aontaigh an Coimisiún le dearcadh an chraoltóra gur chuir an frása “tá sé i bhfad níos fearr ná cábla” Gigighiotán Snáthoptaice Eir i gcomparáid le seirbhís FTTC Eir. Luann an Coimisiún go mbaintear úsáid as na téarmaí ‘cábla’ agus ‘leathanbhanda cábla’ go hiondúil le tagairt a dhéanamh do sheirbhísí leathanbhanda a chuirtear ar fáil thar líonra cábla teilifíse ach nach gnách go n-úsáidtear iad le tagairt a dhéanamh do sheirbhísí FTTC. Luann an Coimisiún freisin go mbaintear úsáid as na téarmaí “cábla” agus “leathanbhanda cábla” in aighneacht an fhógróra féin le tagairt a dhéanamh do leathanbhanda a chuirtear ar fáil thar líonra cábla teilifíse. Ós rud é gurb é Virgin Media an t-aon soláthróir seirbhísí leathanbhanda thar líonra cábla teilifíse in Éirinn, mheas an Coimisiún gur chuir an fógra Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir i gcomparáid le leathanbhanda cábla Virgin Media. Mar sin, mheas an Coimisiún gur chumarsáid tráchtála chomparáideach a bhí san fhógra.

Mheas an Coimisiún an bhfuil nó nach bhfuil na pointí comparáide seo a leanas idir Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir agus leathanbhanda cábla bunaithe ar fhíricí is féidir a chruthú:

- Tá Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir “i bhfad níos fearr ná cábla”.
- Le Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir, ní bheidh an t-idirlíon “ag blipeáil” mar a dhéanann sé le leathanbhanda cábla nuair atá an tseirbhís leathanbhanda in úsáid ag daoine eile sa teaghlach ag an am céanna, agus

Coimisiún na Meán

- Maidir le Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir, *“gur 100% snáithín atá ann, mar sin, ní gá an líne a roinnt le comharsana níos mó”*.

Luaigh an Coimisiún an cás a rinne an craoltóir agus an fógróir go bhfuil teicneolaíocht snáthoptaice níos fearr ná teicneolaíocht chábla ó thaobh seirbhísí leathanbhanda a sholáthar toisc nach bhfuil sé chomh soghabhálach céanna i leith damáiste ó dhálaí timpeallachta. Luaigh an Coimisiún freisin go gcuireann leathanbhanda snáthoptaice bandaleithead neamhroinnte ar fáil idir áitreabh an chustaiméara agus an malartú áitiúil ach go roinntear leathanbhanda cábla teilifíse “sa mhíle deireanach”. Mheas an Coimisiún go dtuigfí ón méid sin go mbaineann sé seo leis an teicneolaíocht agus nach comparáid faoi leith atá ann idir eispéiris an chustaiméara le Snáthoptaic Eir agus le leathanbhanda cábla Virgin Media. Ar an mbonn sin, chinn an Coimisiún go raibh dóthain cruthúnais ann dár maíodh san fhógra maidir leis an teicneolaíocht a úsáidtear sa tseirbhís a fógraíodh a bheith *“i bhfad níos fearr ná cábla”*.

Maidir leis an dara pointe comparáide, mheas Coimisiún go sílfí gurbh éard a maíodh ná go mbíonn blipeáil níos coitianta le seirbhís leathanbhanda chábla Virgin Media ná mar a bhíonn le Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir. Mheas an Coimisiún, áfach, nárbh ionann cruthúnas go bhféadfadh an teicneolaíocht a bheith níos soghabhálaí i leith ‘blipeála’ agus cruthúnas ar ar maíodh maidir le “blipeáil” a bheith ag cur isteach go rialta ar chustaiméirí leathanbhanda cábla Virgin Media. Ar an mbonn sin, chinn an Coimisiún nach raibh an pointe comparáide seo san fhógra bunaithe ar fhíricí cruthaithe agus, mar sin, go sáraíonn an fógra rial 5.4 den Chód Ginearálta maidir le Cumarsáid Tráchtála.

Maidir leis an tríú pointe comparáide, luaigh an Coimisiún an míniú a tugadh go gcuirtear Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir ar fáil don chustaiméir ar chábla snáthoptaice tiomnaithe ón bpointe dáileacháin go dtí an teach, ach go roinntear an líne fhisiciúil agus leathanbhanda cábla i gceist. Tuigean an Coimisiún, áfach, go n-úsáideann Eir teicneolaíocht éighníomhach snáthoptaice ina ndéantar codanna den líonra áitiúil fhisiciúil snáthoptaice a roinnt idir custaiméirí, cé go mbaineann an titim deiridh le custaiméir amháin, cé nach roinntear an bandaleithead. Mheas an Coimisiún gur mhó seans go sílfí sa chomhthéacs gur bhain ar maíodh le bandaleithead seachas leis an líne fhisiciúil, agus, ar an mbonn sin, fuarthas go raibh cruthúnas leordhóthanach ann don phointe comparáide gurb ionann Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir agus *“100% snáithín, mar sin, ní gá an líne a roinnt le comharsana níos mó”*.

Faoi dheireadh, mheas an Coimisiún an raibh trácht agus ceist an chailín san fhógra, *“Bhí Bean Uí Mhurchú ar m’idirlión. Céard atá á fheiceáil aici?”*, míthreorach. Shíl an Coimisiún gur imeartas grinn ab ea seo ar imní daoine maidir lena ngníomhaíocht idirlín a bhieth infheicthe do dhaoine eile agus ar easpa eolais an chailín maidir leis an gcaoi a n-oibríonn leathanbhanda, faoi mar a thugtar le fios níos túisce san fhógra nuair a deir sí, *“Céard is giggly-bit ann?”* É sin ráite, luaigh an Coimisiún nach mbréagnaítear san fhógra imní an chailín gur féidir lena comharsa a gníomhaíocht idirlín a fheiceáil agus go dtugann an chaoi a n-ardaíonn an suiteálaí agus an cailín a malaí le fios go bhfuil an chúis imní seo á neartú ag an suiteálaí. Sa chomhthéacs seo, níor shíl an Coimisiún gurbh ionann an ghné seo den fhógra agus bealach páistiúil, neamhtheicniúil agus greannmhar le cur síos a dhéanamh ar leathanbhanda roinnte. Ina áit sin, bhí an Coimisiún den tuairim go luann agus go neartaíonn an fógra eagla a eascraíonn as míthuiscint a d’fhéadfadh a bheith ar dhaoine i leith leathanbhanda roinnte, gan

Coimisiún na Meán

a chur in iúl ar bhealach ar bith go bhfuil an fhaitíos sin gan bhunús. Ar a bharr sin, mheas an Coimisiún go dtugann an fógra le fios nach gá faitíos den chineál sin a bheith ort mar gheall ar Leathanbhanda Gigighiotáin Snáthoptaice Eir. É sin ráite, de bharr go roinntear codanna den snáthoptaic fhisiciúil sa líonra áitiúil, tá bunús comhchosúil, cé nach bhfuil fírinne leis, go bhféadfadh comharsa a bhfuil teaghlach ag breathnú air a fheiceáil. Mar gheall ar na cúiseanna sin, mheas an Coimisiún go raibh an fógra míthreorach, agus mar sin, gur sháraigh sé Phrionsabal 1 agus riail 4.1 den Chód Ginearálta maidir le Cumarsáid Tráchtála.

Chinn an Coimisiún gur sháraigh an fógra Prionsabal 1, riail 4.1 agus riail 5.4 de Chód Ginearálta an BAI maidir le Cumarsáid Tráchtála. Mar sin, sheas an Coimisiún leis an ngearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt Gearáin	C5760
Gearánach	Una McCormack
Craoltóir	Newstalk 106 – 108FM
Ainm an Chraolacháin	The Pat Kenny Show
Dáta an Chraolacháin	8 Nollaig 2022
Am an Chraolacháin	09:00 – 12:00
Cur síos ar an gCraoladh	Clár cúrsaí reatha á chraoladh gach maidin i rith na seachtaine
Catagóir/Catagóirí an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht
Reacht agus/nó Cód/Cóid ábhartha	<ul style="list-style-type: none"> • Alt 48(1)(a) den Acht Craolacháin 2009 • Cód Cothroime, Oibiachtúlachta agus Neamhchlaontachta an BAI i Nuacht agus Cúrsaí Reatha, rialacha 4.17, 4.18, 4.19, 4.20 agus 4.22
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	3 Lúnasa 2023

Achoimre ar Ghearáin

Baineann an gearán le hagallamh le rannpháirtí rialta sa chlár ina raibh roinnt plé faoi vacsaíní Covid-19.

Le linn an chraolta, dúirt an rannchuiditheoir, *“tugann an teandáileog freagairt láidir leanúnach ar fud ghrúpa gach duine.”* Creideann an gearánach gur cheart don láithreoir agóid a dhéanamh i gcoinne na tuairime sin mar gur thug sé le tuiscint bhréige go léiríonn gach duine a fhaigheann vacsaín Covid-19 an fhreagairt imdhíonachta chéanna agus, dá bhrí sin, go bhfuil an leibhéal céanna cosanta aige i gcoinne Covid-19.

Tugann an gearánach dá aire nach spreagann vacsaíní COVID-19 freagairt imdhíonachta chomhsheasmhach ar fud gach duine agus gur cheart iad siúd atá lagaithe ó thaobh imdhíonachta de a chur ar an eolas faoi sin agus faoin ngá atá le réamhchúraimí eile a ghlacadh, amhail masc a chaitheamh in áiteanna plódaithe, neamh-aeráilte, nó triail a bhaint as cógais éagsúla má dhéanann siad conradh Covid-19.

Creideann an gearánach go bhfuil míthuiscint déanta ag an rannchuiditheoir ar dhaoine, go háirithe daoine atá imdhíonscaoilte, maidir le cé chomh leochaileach agus neamhchosanta a d’fhéadfaidís a bheith má tholgann siad Covid-19 nó an fliú.

Achoimre ar Fhreagairt na gCraoltóirí

Tugann an craoltóir faoi deara go raibh an t-agallamh seo ar siúl nuair a bhí an rannpháirtí sa tSeapáin ag freastal ar chomhdháil imdhíoneolaíochta.

Coimisiún na Meán

Creideann an craoltóir go raibh an trácht atá i gceist cruinn agus go raibh sonraí ag tacú léi agus, dá réir sin, ní chreideann sé go raibh an craoladh ag sárú an reachta nó na gcaighdeán rialála ábhartha. Tugann an craoltóir dá aire nár mhaígh an t-agalláí go dtugann vacsaín Covid-19 díolúine iomlán do gach duine nó gach grúpa nó go dtugann sí an leibhéal céanna díolúine do gach duine agus do gach grúpa, ach go bhfuil cosaint mhaith ag daoine atá vacsaínithe go hiomlán, a bhfuil borradh curtha fúthu, agus a bhfuil Covid-19 acu.

Tá an craoltóir den tuairim, nuair a dúirt an rannchuiditheoir, “go dtugann an teandáileog freagairt láidir leanúnach ar fud gach grúpa”, go raibh sé ag tagairt do chohóirt aoise éagsúla agus conas a thugann an teandáileog cosaint bhreise ó thinneas tromchúiseach thar gach aoisgrúpa. Áitíonn an craoltóir gur chiallaigh an abairt “freagairt láidir chomhsheasmhach” go raibh feabhas suntasach tagtha ar thinneas tromchúiseach agus ar bhás i ngach aoisgrúpa ach níor chiallaigh sé go raibh an leibhéal cosanta mar an gcéanna i ngach déimeagrafach.

Thug an craoltóir faoi deara gur úsáid an rannchuiditheoir frásaí ar nós, “Má tá tú sa chás sin”, “tá sé athraitheach”, “d’fhéadfá tú”, agus “D’fhéadfadh mé” mar shampla, a léiríonn go bhféadfadh cúinsí éagsúla a bheith ag daoine maidir le díolúine agus cosaint.

Cinneadh ón gCoimisiún

Tar éis breithniú a dhéanamh ar an gcaoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcaoltóir agus tar éis aird a thabhairt ar an reachtaíocht agus ar an gCód ábhartha, chinn an Coimisiún diúltú don ghearán. Tá na cúiseanna leis an gcinneadh seo ar fáil thíos.

Go dtíolactar an gearán faoin bhforáil reachtúil lena gceanglaítear go gcaithfear le cúrsaí reatha i gcaoladh cothrom leis na leasanna go léir lena mbaineann agus go gcuirtear i láthair é ar bhealach oibiachtúil neamhchlaonta gan aon tuairimí ón gcaoltóir féin a chur in iúl.

Cuirtear an gearán isteach freisin faoi rialacha 4.17, 4.18, 4.19, 4.20 agus 4.22 de Chód Cothromaíochta, Oibiachtúlachta agus Neamhchlaontachta an BAI i Nuacht agus Cúrsaí Reatha. Éilíonn an Cód go gcuirfear ábhar cúrsaí reatha i láthair go cruinn go cuí, ag féachaint do na himthosca agus do na fíorais atá ar eolas ag an am. Ní thabharfar bréaglériú ar thuairimí ná ar fhíorais ná ní chuirfear i láthair iad ar bhealach a fhágfaidh go mbeidh siad míthreorach. Déanfar botún suntasach a aithint agus a cheartú chomh tapa agus is féidir. Déanfaidh láithreoir cláir cúrsaí reatha a áirithiú go mbeidh rochtain ag an lucht féachana ar réimse leathan tuairimí agus nach gcuirfidh sé nó sí a thuairim nó a tuairim féin in iúl maidir le hábhair a bhaineann le conspóid phoiblí nó díospóireacht phoiblí reatha ionas go moltar seasamh páirtíneach.

Measann an Coimisiún nach bhfuil feidhm ag riail 4.18 maidir leis an ngearán seo toisc go gceadaítear leis an riail cothroime, oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht a bhaint amach thar dhá chraoladh ghaolmhara nó níos mó agus ní bhaineann an gearán seo ach le craoladh amháin.

Thug an Coimisiún dá aire go gcuireann an t-agalláí go rialta leis an gclár, agus tugann sé tuairim shaineolach ar ábhair a bhaineann leis an eolaíocht leighis agus leis an tsláinte phoiblí. San agallamh

Coimisiún na Meán

seo a mhair thart ar 7.5 nóiméad, bhí an t-agalláí ag labhairt ó chomhdháil imdhíoneolaíochta sa tSeapáin, ag trácht ar rátaí báis níos ísle na Seapáine ó Covid-19 i gcomparáid le tíortha eile, amhail Éire agus SAM, agus na cúiseanna a d'fhéadfadh a bheith leis sin. Agus é ag plé an bhféadfadh an domhan a bheith “saor in aisce” de Covid-19, dúirt an t-agalláí go raibh na sonraí a cuireadh i láthair ag an gcomhdháil “an-láidir” go bhfuil “sé mhí ar a laghad de chosaint láidir ag daoine a vacsaíníodh, a bhfuil borradh fúthu agus atá ionfhabhtaithe le Covid-19 ar dhaoine ionfhabhtaithe agus cinnte ar ghalar tromchúiseach”. D'fhiafraigh an láithreoir faoi dhaoine a d'fhéadfadh a bheith ionfhabhtaithe le Covid-19 seachas a bheith vacsaínithe, áit a gcreideann siad go bhféadfadh na siomptóim a bhaineann le hathraitheach ar leith a bheith éadrom. D'fhreagair an t-agallamh an pointe roimhe seo, mar seo a leanas:

“Is botún é sin Pat, níl aon amhras má tá tú gan vacsaíniú, d'fhéadfadh tinneas trom a bheith mar thoradh ar aon athraitheach. Tá a fhios agat, cé go raibh Omicron beagán níos séimhe, d'fhéadfá dáileog ollmhór de a phiocadh suas le droch-ádh, agus is féidir leis an dáileog ard sin tú a fhagáil an-tinn. Má tá tú vacsaínithe, beidh tú cosanta, bhfuil a fhios agat. Agus is é an dara rud atá an-soiléir anois ná go dtugann vacsaíniú freagairt níos comhsheasmhaí ar fud an daonra. Ní féidir leat brath ar ionfhabhtú amháin toisc go bhfuil sé an-athraitheach. B'fhéidir go mbeadh ionfhabhtú éadrom agatsa. D'fhéadfadh ceann níos láidre a bheith agamsa. B'fhéidir nach bhfuil tusa cosanta ó ionfhabhtú, agus b'fhéidir go bhfuil mé féin, bhfuil a fhios agat. Ach, más rud é go bhfuilimid araon vacsaínithe, tugann sé sin freagairt chomhsheasmhach láidir. Mar sin, níl aon athrú ar an gcomhairle, faigh an vacsaín. Ní fearr rud ná é a fháil, i ndáiríre, chun tú féin a chosaint. Mar sin, ná brath ar ag fáil ionfhabhtaithe amháin...is féidir leis seo oibriú ar roinnt daoine ar ndóigh, ach is é an baol atá ann ná go bhforbródh tú freagairt imdhíonachta nádúrtha atá láidir go leor, ach beidh freagra láidir agat le vacsaín. Mar sin, níl aon athrú ar an gcomhairle, faigh an teanndáileog... toisc go dtabharfaidh an teanndáileog freagra seasta i ngach duine. Go háirithe má tá tú níos sine...má tá tú os cionn caoga bliain d'aois agus má tá tú i gcatagóirí áirithe, faigh an teanndáileog, mar go bhfaigheann tú freagra láidir go seasta. Agus tá na sonraí dochreidte, Pat. Rinneadh meastóireacht ar na céadta mílte duine. Mar a dúirt duine de na glaoiteoirí níos luaithe, ní raibh an oiread sin sonraí eolaíocha againn ar vacsaín mar seo roimhe seo. Bhfuil a fhios agat, an méid daoine atá á n-anailísiú. Agus tacaíonn na sonraí sin go léir leis an méid a dúirt mé, tugann an vacsaín freagairt iontach seasta seo ar fud gach duine.”

Tuigeann an Coimisiún an úsáid a bhaineann an t-agalláí as an bhfrása “freagairt chomhsheasmhach” san agallamh maidir leis an gcosaint mhéadaithe atá ag daoine ar Covid-19 agus ar na siomptóim a bhaineann leis trí mheascán de vacsaíní, de bhreisithe agus de bheith ionfhabhtaithe i gcomparáid le bheith ag brath ar ionfhabhtú amháin. Níor thuig an Coimisiún an t-agalláí chun go mbeadh an leibhéal céanna cosanta imdhíonachta ag gach duine a thugann vacsaín Covid-19 nó teanndáileog ina leith.

Tugann an Coimisiún dá aire nach raibh aon phlé ar dhaoine atá imdhíon-lagaithe ná aon bhearta breise ar cheart nó nár cheart do dhaoine den sórt sin a dhéanamh i gcoinne Covid-19 san áireamh san agallamh. Níor chreid an Coimisiún go mbeadh míthuiscint déanta ag an gcraoladh ar dhaoine imdhíon-

Coimisiún na Meán

lagaithe nó gur cuireadh amú iad maidir le héifeachtacht vacsaíní nó aon bhearta réamhchúraim ba cheart dóibh a dhéanamh.

Agus an t-agallamh á dhéanamh ina iomláine agus i gcomhthéacs, tá an Coimisiún den tuairim nach raibh aon bhotúin shuntasacha sa chraoladh ná sárú ar an gceanglas maidir le cruinneas cuí nó an ceanglas gan an lucht féachana a chur amú. Mar sin, níl aon oibleagáid ar an láithreoir chun aghaidh a thabhairt nó dúshlán tuairimí an agalláí.

Is é tuairim an Choimisiúin nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná na caighdeáin rialála ar an mbealach a sonraíodh sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún don ghearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt Gearáin	C5762 & C5767
Gearánach	Joseph Fitzpatrick
Craoltóir	RTÉ One
Ainm an Chraolacháin	Nine O'Clock News
Dáta an Chraolacháin	30 Nollaig 2022 & 11 Eanáir 2023
Am an Chraolacháin	21:00
Cur síos ar an gCraoladh	Clár nuachta á chraoladh gach tráthnóna
Catagóir/Catagóirí an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht
Reacht agus/nó Cód/Cóid ábhartha	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(a) den Acht Craolacháin 2009 Cód Cothroime, Oibiachtúlachta agus Neamhchlaontachta i Nuacht agus Cúrsaí Reatha an BAI
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	3 Lúnasa 2023

Achoimre ar Ghearáin

Baineann an gearán le sraitheanna éagsúla figiúirí a bhaineann le plódú in ospidéal a tuairiscíodh in dhá chraoladh nuachta ar leith.

Tuairiscíodh sa tuarascáil nuachta an 30 Nollaig de thréimhse thart ar 2 nóiméad ar an bplódú in ospidéal agus ar an méadú ar chostais tástálacha antaiginí. Thuairiscigh an mhír seo figiúirí ó Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) a léiríonn líon na n-othar ar thralaithe atá ag fanacht le leaba ospidéal a bhí os cionn 108% níos airde ná an lá céanna anuraidh. Thuairiscigh an mhír freisin go raibh *“an líon a bhí ag fanacht ar fud na tíre ag 570”* ag Eagraíocht Chnámhseach agus Altraí na hÉireann.

Bhí an mhír nuachta ar an 11 Eanáir thart ar 18 soicind. Thuairiscigh an láithreoir nuachta gur fhoilsigh an INMO figiúr de 528 othar ar ranna éigeandála nó ar bhardaí ag fanacht le cead isteach san ospidéal.

Creideann an gearánach go n-ardaíonn sé seo an cheist maidir le cé na figiúirí atá cruinn agus cén fáth nár tuairiscíodh figiúirí FSS sa dara tuarascáil nuachta. Creideann an gearánach nach raibh aon tuairisciú ar staitisticí FSS, agus an mhainneachtain aird a tharraingt ar an difríocht idir figiúirí FSS agus INMO, cóir ná neamhchlaonta agus gur léiriú é ar thuairimí na gcráoltóirí féin.

Achoimre ar Fhreagairt na gCraoltóirí

Creideann an craoltóir go raibh an dá chraoladh ag cloí go hiomlán leis na caighdeáin reachtúla agus rialála go léir.

Aithníonn an craoltóir go bhfuil difríocht idir FSS agus INMO maidir leis an gcaoi a ndéanann siad líon na n-othar atá ag fanacht ar thralaithe a chomhaireamh agus míníonn sé gurb é an difríocht ná go dtugann an craoltóir níos mó suntasachta don fhiúir INMO go minic, toisc go gcreideann sé go bhfuil siad níos léiriú ar scála an róphlódaithe ag am ar leith. Molann an craoltóir go n-úsáideann sé na figiúirí céanna i gceannlínte agus go dtuairiscíonn sé iad chun comparáid a dhéanamh idir cosúil le chéile chun

Coimisiún na Meán

mearbhall a sheachaint do lucht féachana trí fhiúirí FSS a thuairisciú lá amháin agus fiúirí INMO an chéad lá eile.

Creideann an craoltóir nach mbeadh sé praiticiúil an dá shraith fiúirí a lua agus iad a mhíniú i ngach tuairisc.

Cinneadh ón gCoimisiún

Tar éis dó na craoltaí agus na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcráoltóir a bhreithniú agus tar éis aird a thabhairt ar an reachtaíocht agus ar an gCód ábhartha, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil forais leordhóthanacha ann chun seasamh leis an ngearán. Chinn an Coimisiún diúltú don ghearán. Tá na cúiseanna leis an gcinneadh seo ar fáil thíos.

Cuirtear an gearán isteach faoin bhforáil reachtúil lena gceanglaítear go ndéanfar an nuacht go léir a thuairisciú agus a chur i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta gan aon tuairimí ón gcráoltóir féin a chur in iúl.

Cuirtear an gearán isteach freisin faoi riail 4.2 de Chód Cothromaíochta, Oibiachtúlachta agus Neamhchlaontachta an BAI i Nuacht agus Cúrsaí Reatha, rud a éilíonn ar an gcráoltóir cloí leis na prionsabail seo a leanas: cothroime; oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht; cruinneas agus freagrúlacht; agus trédhearcacht agus cuntasacht.

Tugann an Coimisiún dá aire míniú an chraoltóra ina aighneacht go bhfuil difríocht idir fiúirí FSS agus INMO maidir le plódú in ospidéal toisc nach gcuireann FSS san áireamh ach na hothair ar thralaithe ospidéal nó leapacha breise a chuirtear i mbarda ospidéal i mbarda ospidéal cé go gcuireann INMO othair a chuirtear ar bharda, ar chonairí, ar chathaoirligh nó ar áit eile ag feitheamh le lígean isteach ar leaba. Chuir an craoltóir in iúl go mbraitheann sé go ginearálta ar fhiúirí INMO ina thuairisciú toisc go gcreideann sé gur fearr a léiríonn siad scála an phlódaithe in ospidéal. Chuir an craoltóir in iúl freisin go n-áirítear i dtuarascálacha ó am go chéile míniú ar an difríocht idir an dá shraith fiúirí ach nach bhfuil sé praiticiúil a chur san áireamh i ngach tuarascáil.

Tugann an Coimisiún dá aire na tuarascálacha nuachta a luaitear ó FSS agus INMO mar fhianaise ar phlódú in ospidéal, a bhí ar an scéal nuachta a bhí le feiceáil. Níl aon sraith fiúirí ag teacht salach ar an bplódú in ospidéal. Tá an Coimisiún den tuairim go bhfuil an dá fhoinsé inchreidte, agus go bhfuil sé dlísteanach tuairisc a thabhairt ar cheann amháin de na foinsí nó ar an dá fhoinsé fad is a shanntar i gceart iad. Tá an Coimisiún sásta gur tuairiscíodh agus gur sannadh na fiúirí sa dá thuarascáil go cruinn.

Aithníonn an Coimisiún go bhféadfadh sé a bheith ina chuidiú do lucht féachana míniú a fháil ar an difríocht idir an dá shraith fiúirí, ach ní ceanglas uathoibríoch de chuid an reachta ná an Chóid é chun an scéal nuachta a chur i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta. Measann an Coimisiún freisin go bhféadfadh sé nach mbeadh sé indéanta i gcónaí mínithe den sórt sin a chur san áireamh nuair a bhíonn tuarascáil nuachta gearrthréimhseach, amhail an tuarascáil a craoladh an 11 Eanáir. Tá an

Coimisiún na Meán

Coimisiún den tuairim nach gcuirfí lucht féachana amú ar bhealach ar bith sna craoltaí gan míniú ar an difríocht idir figiúirí FSS agus INMO a chur san áireamh.

Tá an Coimisiún den tuairim nach gcuirfí lucht féachana Amú ar bhealach ar bith sna craoltaí gan míniú ar an difríocht idir figiúirí FSS agus INMO a chur san áireamh. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún don ghearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5771
Gearánach	An tUasal Frank Cullinane
Craoltóir	TG4
Ainm an Chraolta	Fógra an Údaráis um Shábháilteacht ar Bhóithre (RSA) - Bí ag Faire Amach do Choisithe atá Níos Aosta' (<i>'Look Out for Older Pedestrians'</i>)
Dáta an Chraolta	22 Eanáir 2023
Am an Chraolta	16:00
Cur síos ar an gCraoladh	Fógra RSA
Catagóir(i) an Ghearáin	Cumarsáidí Tráchtála
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(d) d'Acht Craolacháin 2009 Cód Ghinearálta an BAI maidir le Cumarsáidí Tráchtála, Prionsabal 1.
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	17 Lúnasa 2023

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Luann an craoltóir go ndíríonn an RSA teachtaireachtaí fógraíochta ar aoisghrúpaí difriúla agus gur daoine níos sine a bhí mar sprioclucht féachana an fhógra seo cé go raibh sí mar chuid de straitéis ghinearálta dírithe ar na haoisghrúpaí uilig.

Ní aontaíonn an craoltóir go sílfeá ón bhfógra go bhfuil sé inghlactha méid áirithe coisithe níos sine a mharú. Measann an craoltóir gur fógra dleathach, macánta, cóir agus ionraic é a chosnaíonn spéiseanna an lucht féachana, de réir Prionsabail 1 den Chód um Chumarsáid Ghinearálta Tráchtála. Tá an craoltóir den tuairim nár sháraigh an fógra an Cód.

Achoimre ar Fhreagra an Fhógróra

Molann an fógróir go bhfuil an feachtas seo ar son an RSA dírithe ar aird a tharraingt ar an riosca a théann coisithe atá níos sine i ngleic leis atá ag méadú ar ár mbóithre. Deir an fógróir go léiríonn na sonraí go bhfuil "i bhfad níos mó daoine atá 65+ ag fáil bháis ar na bóithre ná daoine óga, cé nach bhfuil a fhios ag coisithe atá níos sine ná ag tiománaithe go bhfuil coisithe atá níos sine i gcontúirt níos mó ar na bóithre". Ní aontaíonn an fógróir go sílfeá ón bhfógra go bhfuil sé inghlactha méid áirithe coisithe níos sine a mharú.

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcráoladh agus na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcraoltóir agus aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus an Cód, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Coimisiún na Meán

Rinneadh an gearán faoi Phrionsabal 1 den Chód um Chumarsáid Ghinearálta Tráchtála, a éilíonn go mbeadh cumarsáidí tráchtála airdeallach ar an duine aonair agus ar an tsochaí agus go mbeidís dleathach, macánta, cóir, ionraic agus go gcosnóidís spéiseanna an lucht féachana.

Luaigh an Coimisiún gur fógra é atá mar chuid d'fheachtas an RSA maidir le sábháilteacht na gcoisithe atá dírithe ar dhaoine idir 15-34 le tiománaithe a spreagadh chun a bheith ag faire amach do choisithe atá níos sine. Tá an fógra thart ar 30 soicind ar fhad agus feictear bean ghníomhach ann atá níos sine agus í ag dul ar shiúlóid agus na daoine a chastar uirthi ar an mbóthar. Taispeánann an fhógraíocht beirt tiománaithe óga, duine díobh nach bhfeiceann an bhean i dtosach, ach a thugann faoi deara ansin í agus a chuireann lámh in airde mar chomhartha le taispeáint go raibh sí feicthe acu. Deir an guthú, *“Tá an iomarca coisithe atá níos sine á marú ar ár mbóithre. Fad is atáimid ag faire amach dá chéile, táimid ag coinneáil a chéile slán. Bí ag faire amach do choisithe atá níos sine ar an mbóthair.”*

Mheas an Coimisiún gurbh é cuspóir an fhógra aird na dtiománaithe óga a tharraingt ar an ngá a bheith ar an eolas faoi agus a bheith aireach faoi choisithe atá níos sine chun riosca na dtimpistí bóthair a laghdú. Creideann an Coimisiún nár tugadh le fios nach bhfuil an meas nó an aire chéanna ó thiománaithe tuillte ag na húsáideoirí bóithre go léir mar gheall gur díriodh ar ghrúpa úsáideoirí bóithre ar leith. Luann an Coimisiún nach bhfuil dada san ábhar a shílfeá atá ag moladh nó ag tabhairt le fios don lucht féachana go bhfuil sé inghlactha méid áirithe coisithe atá níos sine a mharú. Níor aimsigh an Coimisiún aon fhianaise de rud ar bith mídhleathach, mí-mhacánta, míchuí nó bréagach san ábhar.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an fógra na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt Gearáin	C5772
Gearánach	Siobhan Dunleavy
Craoltóir	Newstalk 106 -108FM
Ainm an Chraolacháin	The Hard Shoulder
Dáta an Chraolacháin	16 Eanáir 2023
Am an Chraolacháin	16:00
Cur síos ar an gCraoladh	Agallamh ar chúrsaí reatha maidir le dídeanaithe agus an ghéarchéim tithíochta
Catagóir/Catagóirí an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht
Reacht agus/nó Cód/Cóid ábhartha	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(a) den Acht Craolacháin 2009 Cód Cothroime, Oibiachtaúlachta agus Neamhchlaontachta i Nuacht agus Cúrsaí Reatha an BAI, rialacha 4.1, 4.2, 4.17, 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23 agus 4.24.
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an chinnidh	3 Lúnasa 2023

Achoimre ar Ghearáin
<p>Baineann an gearán le hagallamh leis an Aire Forbartha Pobail, Lánpháirtíochta agus Carthanas, Joe O' Brien, TD, maidir le hagóidí lasmuigh d'fhoirgnimh ina bhfuil dídeanaithe agus iarrthóirí tearmainn á n-áitiú.</p> <p>Creideann an gearánach gur sháraigh an craoladh roinnt caighdeán, ag cur na dtuairimí seo a leanas in iúl:</p> <ul style="list-style-type: none"> Léiríonn tagairt an agalláí do roinnt agóideoirí a bhfuil “greim dhlísteanach” acu gur greannú don Stát iad inní na n-agóideoirí. Ní raibh an t-ábhar curtha i láthair go cruinn mar níor míníodh sa chraoladh go raibh agóidí i mBaile Átha Cliath seachas iad siúd lasmuigh d'fhoirgnimh ina bhfuil iarrthóirí tearmainn lonnaithe, agus níor mhínigh sé na cúiseanna a bhí le hagóidí. Bhí tuairimí agus fíricí sa chraoladh mífhaisnéise agus míthreorach agus mar thoradh ar theip an láithreora a bheith íogair do thionchar na teanga agus an ton bhí míthuiscint ar na nithe a clúdaíodh. Creideann an gearánach gur léiríodh agóideoirí mar mobaí gan aigne sa chraoladh agus gur thagair an láithreoir d'agóideoirí mar chiníocha. Chuir an láithreoir a thuairimí féin in iúl maidir le hábhair a bhaineann le conspóid phoiblí/díospóireacht phoiblí nuair a bhítear ag tagairt do lucht agóide, ag rá, “...is cosúil go bhfuil gnéithe den cheart nó den cheart i bhfad ró-chiníoch in Éirinn dá bhféadfá cur síos a dhéanamh orthu ar an mbealach sin toisc gurb é sin atá iontu. Ciallaíonn mé má shiúlann siad agus labhairt cosúil le ciníochas lígean glaoch orthu ciníocha...”. Níos déanaí sa phlé dúirt an láithreoir freisin “tá cuid acu ciníoch, nach bhfuil siad? An n-aontaíonn tú?” D'fhreagair an tAire, “Aontaím, níl aon amhras...”.

Coimisiún na Meán

- Níor éascaigh an craoladh raon tuairimí toisc nár lig sé do lucht na hoibre tacaíocht a thabhairt dóibh féin.
- San áireamh sa chraoladh bhí botún suntasach ag an láithreoir ag glaach ar agóideoirí “*ciníocha i bhfad ar dheis*”. Déanann an gearánach an tréithriú seo a chonspóid, agus creideann sé gur daoine i féin agus agóideoirí eile a bhfuil tuairimí coimeádacha acu. Tá an gearánach den tuairim go léiríonn lipéadú daoine aonair mar ‘ciníocha’ an dímheas atá ag polaiteoirí agus na meán i dtreo an phobail.

Achoimre ar Fhreagairt na gCraoltóirí

Ní chreideann an craoltóir gur sháraigh an craoladh aon cheann de na caighdeáin reachtúla agus rialála a saináithníodh.

Nótáil an craoltóir gur agallamh polaitiúil é seo leis an Aire maidir leis na hiarrachtaí dídeanaithe agus iarrthóirí tearmainn a imeascadh go hÉirinn, an bealach chun saoránachta agus nithe gaolmhara eile. Tugann an craoltóir dá aire barúlacha an Aire maidir le hagóideoirí a tháinig chun cinn le linn an phlé níos leithne seo.

Tugann an craoltóir faoi deara freisin go ndearna an láithreoir tagairt don líon ard dídeanaithe in Éirinn agus phléigh sé an freagra “Tá Éire lán”. Spreag sé seo freagra gairid ón Aire áit a ndearna sé tagairt do na hagóidí a tharla le déanaí lasmuigh de na hionaid ina raibh iarrthóirí tearmainn agus dídeanaithe lonnaithe. Dúirt an tAire ansin go bhféadfadh cuid de na hagóideoirí a bheith feargach go dlisteanach faoi rudaí eile nach bhfuil aon rud le déanamh acu leis na daoine sna foirgnimh agus go bhfuil bealaí níos fearr ann d’agóideoirí chun míshástacht a léiriú sa chóras polaitiúil. Coinníonn an craoltóir an deighleog nár chuaigh go mion faoi shuíomh na n-agóidí, mar gheall ar an gcuid an-bheag a bhí ag an ábhar sa phlé foriomlán.

Maidir leis na tagairtí do “ciníocha” san agallamh, tugann an craoltóir dá aire go raibh an láithreoir ag tagairt do thuairimí a thug Coimisinéir an Gharda Síochána faoi ghné i bhfad ar dheis a raibh baint aici le hagóidí agus d’fhiafraigh sé den agalláí freisin an raibh roinnt agóideoirí ciníoch. Coimeádann an craoltóir an láithreoir nár chuir tuairim phearsanta in iúl ach chuir sé ceist ar an Aire, rud atá go hiomlán difriúil le glaach a chur ar gach agóideoir ciníoch. Tá an craoltóir sásta go mbeadh an t-idirdhealú seo soiléir d’éisteoirí.

Cinneadh ón gCoimisiún

Tar éis breithniú a dhéanamh ar an gcaoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcaoltóir agus tar éis aird a thabhairt ar an reachtaíocht agus ar an gCód ábhartha, chinn an Coimisiún diúltú don ghearán. Tá na cúiseanna leis an gcinneadh seo ar fáil thíos.

Go dtíolactar an gearán faoin bhforáil reachtúil lena gceanglaítear go gcaithfear le cúrsaí reatha i gcaoladh cothrom leis na leasanna go léir lena mbaineann agus go gcuirtear i láthair é ar bhealach oibiachtúil neamhchlaonta gan aon tuairimí ón gcaoltóir féin a chur in iúl.

Coimisiún na Meán

Cuirtear an gearán isteach faoi rialacha 4.1, 4.2, 4.17, 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23 agus 4.24 de Chód Cothromaíochta, Oibiachtúlachta agus Neamhchlaontachta a an BAI i Nuacht agus Cúrsaí Reatha. Ceanglaítear le rialacha 4.1 agus 4.2 go gcomhlíonfar an reacht thuasluaite agus prionsabail na nithe seo a leanas: cothroime; oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht; cruinneas agus freagrúlacht; agus trédhearcacht agus cuntasacht. Cuirfear ábhar cúrsaí reatha i láthair go cruinn go cuí, ag féachaint do na himthosca agus do na fíorais atá ar eolas ag an am. Ní thabharfar bréaglériú ar thuairimí ná ar fhíorais ná ní chuirfear i láthair iad ar bhealach a fhágfaidh go mbeidh siad míthreorach agus ba cheart botún suntasach a aithint agus a cheartú chomh tapa agus is féidir. Déanfaidh láithreoir clár cúrsaí reatha a áirithiú go mbeidh rochtain ag an lucht féachana ar réimse leathan tuairimí agus nach gcuirfidh sé nó sí a thuairim nó a tuairim féin in iúl maidir le hábhair a bhaineann le conspóid phoiblí nó díospóireacht phoiblí reatha ionas go moltar seasamh páirtíneach.

Tá an Coimisiún den tuairim nach bhfuil feidhm ag riail 4.21 maidir leis an gcráoladh seo toisc go mbaineann sé le láithreoirí clár nuachta agus gur clár cúrsaí reatha é an cráoladh seo. Ar an gcaoi chéanna, baineann riail 4.24 le cláir ‘dearcaidh phearsanta’ nó ‘údaraithe’ agus tá an Coimisiún den tuairim nach clár den sórt sin é sin.

Thug an Coimisiún dá aire gur pléadh cráoladh é an t-agallamh ar ábhair a bhaineann le hiarrthóirí tearmainn agus dídeanaithe agus a gconairí saoránachta. Le linn an agallaimh, cheistigh an láithreoir an tAire maidir le líon na ndaoine a tháinig isteach in Éirinn agus chuir sé in iúl dó go raibh inní ar roinnt daoine go bhfuil “Tá Éire lán” ann, rud a d’fhéadfaí a thuiscint mar nach bhfuil dóthain acmhainní ag Éirinn chun freastal ar dhaoine breise. Rinne an tAire cur síos ar ról an rialtais maidir le bealaí eile a lorg d’iarrthóirí tearmainn agus do dhídeanaithe. D’admhaigh an tAire go raibh inní bhailí ar dhaoine maidir le hinimirce, a ndearna sé cur síos orthu mar “ghreim dhlisteanach”, ach chuir sé in iúl go raibh bealaí níos fearr ann chun agóid a dhéanamh ná mar a bhí lasmuigh de chóiríocht iarrthóirí tearmainn/dídeanaithe.

Nótáil an Coimisiún go n-easaontaíonn an gearánach le tréithriú an Aire ar ábhair inní daoine mar “gripes” agus creideann sé go léiríonn sé sin neamhaird ar an gceart chun agóid a dhéanamh. Nótáil an Coimisiún gurb iad tuairimí an Aire agus an teanga a úsáidtear chun iad a chur in iúl a chuid tuairimí féin agus go bhfuil an craoltóir i dteideal iad a chraoladh. Bhí an Coimisiún den tuairim gur cuid thábhachtach de ról craoltóir i sochaí dhaonlathach é tuairimí ionadaí thofa a chur ar fáil maidir le hábhair a bhaineann le beartas poiblí faoina shainchúram. Cé gur féidir le daoine den phobal easaontú leis na tuairimí a nochtadh, sa chás áirithe seo, ní raibh aon fhianaise ann maidir le haon sárú ar chaighdeán reachtúla nó rialála i dtaca le tuairimí an Aire a chraoladh.

Agus breithniú á dhéanamh aige ar an gcruinneas cuí, ghlac an Coimisiún leis an gcráoladh nár luaigh sé agóidí seachas agóidí lasmuigh de chóiríocht an iarrthóra tearmainn, áfach, níor leagadh amach sa ghearán forais leordhóthanacha maidir leis an gcaoi a ndearna an gearán difear don chruinneas sa chraoladh. Níor aimsigh an Coimisiún aon fhianaise ar an gcráoladh a sháraigh an ceanglas maidir le cruinneas cuí.

Coimisiún na Meán

Agus an raon tuairimí sa chraoladh á bhreithniú, thug an Coimisiún aird ar fhoirmáid an chláir, nach plé ná díospóireacht phainéil é, ach agallamh le hionadaí tofa a bhí ag labhairt le hábhair faoina shainchúram mar Aire Stáit um Fhorbairt Pobail, Lánpháirtíocht agus Carthanas. I bhfianaise na formáide seo, tá ról ag an láithreoir ceist a chur ar an Aire agus dúshlán a thabhairt dó/di chun raon tuairimí a chur ar fáil don lucht féachana. Tá an Coimisiún den tuairim go ndearna an láithreoir ceistiú maidir leis na hagóidí, na cúiseanna go raibh daoine ag agóidíocht agus cé acu an bhfuil daoine ciníocha páirteach sna hagóidí nó nach raibh ag teacht leis an ról sin.

Tá an Coimisiún den tuairim go raibh an líne cheistiúcháin a bhí ag an láithreoir i ndáil leis na hagóidí, na cúiseanna a raibh daoine ag agóidíocht agus an bhfuil daoine ciníocha a bhí páirteach sna hagóidí ag teacht leis an ról seo. Thug an Coimisiún dá aire an méid a dúirt an láithreoir go raibh an chuma air go raibh “eilimintí de chuid na heite deise nó an eite fhíordheis” ciníoch agus chuir an láithreoir faoi bhráid an Aire é go bhfuil “roinnt” de na hagóideoirí ciníocha agus thug sé cuireadh dá thuairimí ina leith sin. Níor aimsigh an Coimisiún aon sampla den láithreoir a rinne cur síos ar gach agóideoir mar agóideoir ciníoch. I gcomhthéacs an ábhair a pléadh agus na faisnéise faoin tsaincheist sin san fhearann poiblí, tá an Coimisiún den tuairim go bhfuil údar eagarthóireachta le líne tráchttaireachta/ceisteanna an tsoláthróra. Ní bhfuair an Coimisiún aon fhianaise sa chraoladh go raibh botún suntasach ann nó gur thacaigh an láithreoir dearcadh claontaar an mbealach a sonraíodh sa ghearán.

Tá an Coimisiún den tuairim nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla nó rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún don ghearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt Gearáin	C5778
Gearánach	Luke O'Connor
Craoltóir	KCLR 96FM
Ainm an Chraolacháin	KCLR Live
Dáta an Chraolacháin	10 Feabhra 2023
Am an Chraolacháin	11:00am
Cur síos ar an gCraoladh	Clár cúrsaí reatha
Catagóir/Catagóirí an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht
Reacht agus/nó Cód/Cóid ábhartha	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(a) den Acht Craolacháin 2009 Cód Cothroime, Oibiachtúlachta agus Neamhchlaontachta an BAI i Nuacht agus Cúrsaí Reatha, rialacha 4.8, 4.17, 4.19, 4.21 agus 4.22.
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	3 Lúnasa 2023

Achoimre ar Ghearáin

Baineann an gearán le hagallamh le gníomhaí a bhí ag plé na staid reatha in Éirinn maidir le dídeanaithe agus iarrthóirí tearmainn, agus slógadh dlúthpháirtíochta á eagrú i gCill Chainnigh.

Maíonn an gearánach gur eagraíodh an slógadh seo mar fhrithagóid i gcoinne agóide a d'eagraigh sé don lá céanna, ag am agus suíomh den chineál céanna, agus toisc nár thug sé sonraí faoina agóid, nár léirigh an craoladh tuairimí an pháirtí a bhí as láthair, go raibh sé éagórach agus nach raibh oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht ann.

Áitíonn an gearánach go raibh cead ag an agalláí ábhar na ndídeanaithe agus na n-iarrthóirí tearmainn a phlé gan agóid a fháil ón láithreoir. Creideann an gearánach nár chinntigh an craoltóir cruinneas cuí sa chraoladh nuair a dúirt an t-agalláí: *“tá a fhios againn go ndéanann sochaithe éagsúla níos fear”* ach níor cuireadh aon fhianaise ar fáil chun tacú leis an dearcadh sin.

Áitíonn an gearánach go raibh an tuairim agus na fíricí curtha as riocht nuair a fiafraíodh den láithreoir, *“conas a chuireann muid daoine ar a suaimhneas agus a n-éiríonn linn na mífhírinní go léir a bhaineann le dídeanaithe a fhágáil ar lár. Rudaí cosúil le, mar shampla, a n-ímní faoi ghrinnfhiosrúchán, agus na maímh atá á ndéanamh i gcónaí a scaipeadh an oiread sin eagla agus paranóia inár bpobail”*. Áitíonn an gearánach gur thug an láithreoir tuairimí agus fíricí ar bhealach míthreorach trí rud éigin a lipéadú mar mhífhírinní gan aon fhianaise infhíoraithe.

Creideann an gearánach gur chuir an laithreoir ceisteanna ceannródaíochta chun cinn faoi láthair, ar nós gur glacadh seasamh páirtí. Deir an gearánach gur chuir an láithreoir a cuid tuairimí féin in iúl le ceist mhór faoi ghnólachtaí atá ag baint tairbhe as tithíocht dídeanaithe, á rá *“gur lig an beartas rialtais agus rialtais seo tarlú”* agus d'aontaigh a haoi léi, ag rá *“Eimear tá sé ráite agat dom, tá a fhios agat, go bhfuil sé ceadaithe tarlú”*.

Coimisiún na Meán

Creideann an gearánach go raibh an craoladh claonta i dtreo sraith amháin smaointe agus nár chuir sé aon fhrithdhearcadh ar fáil dóibh siúd a chuir an t-agalláí ar aghaidh.

Achoimre ar Fhreagairt na gCraoltóirí

Tá an craoltóir den tuairim go raibh an t-agallamh seo cothrom, oibiachtúil agus neamhchlaonta.

Áitíonn an craoltóir nach raibh aon eolas ag an gCraoltóir ar an léirsiú a d'eagraigh an gearánach an lá céanna leis an mórshiúl dlúthpháirtíochta agus, dá réir sin, ní raibh an fhaisnéis sin curtha san áireamh aige sa chraoladh ná ní raibh deis aige cuireadh a thabhairt don ghearánach mar rannpháirtí sa chlár.

Tugann an craoltóir dá aire comhthéacs na míre seo a bhaineann le dídeanaithe a bheith ina n-ábhar fuathchainte agus léirsithe ionsaitheacha. Tá an craoltóir den tuairim nach n-éilíonn an chothromaíocht sin, sa chomhthéacs seo, ionadaíocht a dhéanamh ar dhaoine a bhfuil a dtuairimí ionsaitheach agus a fhéachann le hathsháinneacht phoiblí a chruthú i leith grúpaí leochaileacha.

Tá an craoltóir sásta go raibh an t-agallamh cóir agus cothrom agus creideann sé go raibh an láithreoir cúramach chun an tuairim a chur in iúl go raibh eagla ar dhaoine faoin méadú a tháinig ar inimirce le déanaí agus nach raibh fadhbanna tromchúiseacha ag baint leis an scéal.

Creideann an craoltóir go raibh sé thar a bheith réasúnta ag an agalláí a chur in iúl gur mian leo dlúthpháirtíocht a léiriú le daoine i gCill Chainnigh, a dúirt sí, a raibh eagla orthu mar gheall ar imeachtaí a tharla le déanaí, a bhí imeaglach.

Cinneadh ón gCoimisiún

Tar éis breithniú a dhéanamh ar an gCraoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gCraoltóir agus tar éis aird a thabhairt ar an reachtaíocht agus ar an gCód ábhartha, chinn an Coimisiún diúltú don ghearán. Tá na cúiseanna leis an gcinneadh seo ar fáil thíos.

Go dtíolactar an gearán faoin bhforáil reachtúil lena gceanglaítear go gcaithfear le cúrsaí reatha i gCraoladh cothrom leis na leasanna go léir lena mbaineann agus go gcuirtear i láthair é ar bhealach oibiachtúil neamhchlaonta gan aon tuairimí ón gCraoltóir féin a chur in iúl.

Cuireadh an gearán isteach freisin faoi rialacha 4.8, 4.17, 4.19, 4.21 agus 4.22 Cód Cothroime, Oibiachtúlachta agus Neamhchlaontachta an BAI i Nuacht agus Cúrsaí Reatha. Foráiltear sa Chód go gcuirfeadh ábhar nuachta agus cúrsaí reatha i láthair go cruinn go cuí, ag féachaint do na himthosca agus do na fíorais atá ar eolas ag an am. Ní thabharfar bréagléiriú ar thuairimí ná ar fíorais ná ní chuirfeadh i láthair iad ar bhealach a fhágfaidh go mbeidh siad míthreorach. Foráiltear sa Chód go bhfuil ról ag láithreoirí cúrsaí reatha maidir lena chinntiú go bhfuil rochtain ag an lucht féachana ar réimse leathan tuairimí ar ábhar. Ní chuirfidh láithreoirí a thuairimí nó a tuairimí féin in iúl maidir le hábhair chonspóide poiblí nó díospóireachta poiblí reatha sa chaoi is go moltar seasamh páirtíneach.

Tá an Coimisiún den tuairim nach bhfuil feidhm ag rialacha 4.8 agus 4.21 maidir leis an ngearán seo. Cuireann Rial 4.8 freagracht ar chraoltóir chun léiriú cothrom a thabhairt, a mhéid is indéanta, ar

Coimisiún na Meán

thuairimí aon duine nó eagraíocht a dhiúltaigh páirt a ghlacadh i gclár. Nach bhfuil aon fhianaise sa ghearán ó dhuine nó ó eagraíocht a dhiúltaigh páirt a ghlacadh sa chlár. Baineann Rial 4.21 le ról láithreoirí agus tuairisceoirí i gcláir nuachta. Baineann Rial 4.21 le ról láithreoirí agus tuairisceoirí i gcláir nuachta.

Is agallamh é an craoladh le duine atá ina ghníomhaí acadúil, taighdeora agus forbartha pobail faoi shaincheistanna a bhaineann le dídeanaithe agus iarrthóirí tearmainn, lena n-áirítear beartas an rialtais, tithíocht agus cóiríocht, fuathchaint, agóidí agus frith-agóidí. Ní raibh agallamh ar an gcaoladh le duine ar bith a raibh baint aige le hagóidí a eagrú i gcoinne lóistín dídeanaithe/iarrthóirí tearmainn.

Thug an Coimisiún dá aire nach fianaise de facto é cinneadh an chraoltóra gan imeacht nó scéal nuachta ar leith a chumhdach go bhfuil easpa cothroime, oibiachtúlachta agus neamhchlaontachta ann agus nach amhlaidh i gcónaí go mbeidh éagothromaíocht ann de thoradh dearcadh/peirspictíocht a fhágáil ar lár i ndáil le saincheist ar leith. Thug an Coimisiún faoi deara freisin nach gá ‘cothromaíocht shaorga’ idir an t-am aeir agus tuairimí éagsúla a bheith ann chun cothroime a bhaint amach agus, i gcásanna áirithe, d’fhéadfadh éagothroime a bheith mar thoradh ar an gcothromaíocht shaorga sin a chur ar fáil. Thug an Coimisiún dá aire go raibh roinnt plé san agallamh faoi na cúiseanna a bhfuil daoine ag glacadh páirte in agóidí i gcoinne lóistín dídeanaithe/iarrthóirí tearmainn agus cuid de na príomhábhair imní atá acu. Tá an Coimisiún den tuairim go raibh ról ag an láithreoir tuairimí éagsúla a chur ar fáil don lucht féachana maidir leis an ábhar seo trí cheistanna a chur ar ábhair imní dhlísteanacha atá ag daoine maidir le tithíocht agus an tionchar atá ag cóiríocht iarrthóirí tearmainn ar an bpobal áitiúil.

Le linn an chraolta, léirigh an t-agalláí tuairim go ndéanann sochaithe éagsúla níos fearr, a gcreideann an gearánach go bhfuil siad míchruinn agus gur chóir don láithreoir agóid a dhéanamh ina gcoinne. Thug an Coimisiún dá aire nach díospóireacht é an plé maidir le héifeachtaí dearfacha nó diúltacha na héagsúlachta ar an tsochaí ach bhain sé go sonrach le hábhair a bhaineann le cóiríocht do dhídeanaithe/iarrthóirí tearmainn. Chreid an Coimisiún go dtuigfeadh an lucht féachana gur léiriú é sin ar thuairim an agalláí féin i gcomhthéacs an phlé fhoriomláin. Chinn an Coimisiún nach raibh forais leordhóthanacha sa ghearán chun teacht ar an gcaoltóir cruinn go cuí sa chraoladh.

San agallamh, d’iarr an láithreoir ar an agalláí conas daoine a chur ar a suaimhneas i gcomhthéacs “na mífhírinní go léir” faoi dhídeanaithe agus maíonn sé go “scaipeadh an oiread sin eagla agus paranóia” i bpobail. Thuig an Coimisiún an tagairt sin do “mífhírinní” mar thagairt ghinearálta don bhréagaisnéis agus don mhífhaisnéis a scaiptear i ndáil le dídeanaithe, rud a bhí ina ábhar díospóireachta poiblí go leor. Thug an Coimisiún dá aire nár úsáideadh an téarma “mífhírinní” chun tagairt a dhéanamh d’aon phársa faisnéise ar leith. Tá an Coimisiún sásta nach ndearnadh aon mhífhaisnéis ar thuairimí ná ar fhórais i ndáil leis sin.

Chuir an láithreoir chuig an agalláí gur lig beartas rialtais do ghnólachtaí príobháideacha leas a bhaint as lóistín iarrthóirí tearmainn/dídeanaithe. Mheas an Coimisiún gur ceist dhlísteanach é sin i gcomhthéacs an ábhair seo agus i gcás inarb eol don phobal go bhfuil gnólachtaí príobháideacha ag feidhmiú na cóiríochta sin. Níor mheas an Coimisiún gurbh ionann an líne cheistithe seo agus abhcóideacht ar sheasamh páirtíneach.

Coimisiún na Meán

Tar éis breithniú a dhéanamh ar an gclár ina iomláine agus i gcomhthéacs, tá an Coimisiún den tuairim nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla nó rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún don ghearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5785
Gearánach	Mr. Colm McCormack
Craoltóir	RTÉ Radio 1
Ainm an Chraolta	Drivetime
Dáta an Chraolta	25 Eanáir 2023
Am an Chraolta	16.30
Cur síos ar an gCraoladh	Clár cúrsaí reatha a chraoltar um thráthnóna i rith na seachtaine
Catagóir(i) an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(a) d'Acht Craolacháin 2009 Cód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gClár Nuachta agus Cúrsaí Reatha, riail 4.1, 4.2 agus 4.3
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	17 Lúnasa 2023

Achoimre ar an nGearán

Baineann an gearán le hagallamh a rinneadh le hOllamh Emeritus Staire i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh agus Teachta Parlaiminte ón Úcráin i gcomhthéacs forbartha nua maidir leis an gcogadh san Úcráin, is é sin, gur dhearbhaigh Rialtas na Gearmáine go gcuirfidís tancanna Leopard ar fáil don Úcráin.

Creideann an gearánach nár chomhlíon an bealach inar tugadh faoin agallamh leis an ollamh caighdeáin reachtúla agus rialála na cothroime, na hoibiachtúlachta agus na neamhchlaontachta. Maíonn an gearánach gur bhris an láithreoir isteach go leanúnach ar chaint an agallaí agus nár thug sé deis shásúil don agallaí a thuairim a chur in iúl. Creideann an gearánach go raibh iompar an láithreora garbh, bulaíochta agus bagrach fiú. Creideann an gearánach gur bhris an láithreoir isteach ar an gcaint lena chuid tuairimí féin go leanúnach.

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Creideann an craoltóir go raibh an t-agallamh cothrom agus gur chloígh sé go hiomlán le dualgais reachtúla agus rialála uile an chraoltóra.

Deir an craoltóir gur roghnaíodh an t-ollamh don agallamh mar gheall gur scríobh sé alt tuairimíochta i nuachtán náisiúnta ('West risks war with Russia over escalating military aid', 25 Eanáir) agus bhain an scéal nuachta a bhí i gceist leis an nGearmáin ag soláthar tancanna don Úcráin. Luann an craoltóir gur cuireadh Teachta Parlaiminte ón Úcráin faoi agallamh sa chraoladh freisin, agus deir sé "go raibh sé tábhachtach éagsúlacht tuairimí a fháil maidir leis an gceist".

Luann an craoltóir gur léirigh an t-ollamh a chúiseanna imní maidir le harmra breise a sholáthar don Úcráin agus gur chuir sé in iúl go soiléir a thuairim gur cheart deireadh a chur leis an gcogadh ar mhaithe le srian a chur leis na cailteanais teorann don Úcráin.

Coimisiún na Meán

Creideann an craoltóir gur croíghné de ról an láithreora é agallaithe a scrúdú agus a cheistiú agus 'feidhmiú mar abhcóide an diabhail' ar mhaithe le príomhphointí plé a spreagadh. Creideann an craoltóir gur caitheadh le dínit agus le meas leis an agallaí, agus gur tugadh go leor ama dó a chuid tuairimí a mhíniú.

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcráoladh agus na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcráoltóir agus aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus an Cód, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Rinneadh an gearán faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go dtabharfar cothrom na Féinne do na leasanna uile lena mbaineann agus go mbeadh t-ábhar a chraolfar curtha i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta gan aon tuairimí de chuid an chraoltóra féin a nochtadh.

Rinneadh an gearán faoi riail 4.1, 4.2 agus 4.3 de Chód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha. Éilíonn Riail 4.1 agus 4.2 go gcomhlíontar an reacht thuasluaite agus na prionsabail seo a leanas: cothroime, oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht; cruinneas agus freagrúlacht; agus follasacht agus freagracht. Éilíonn Riail 4.3 go bpléitear go cothrom le rannpháirtithe ar ábhar cúrsaí reatha agus le daoine nó eagraíochtaí a ndéantar tagairt dóibh san ábhar seo.

Agallamh a bhí sa chraoladh le hOllamh Emeritus Staire i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh, maidir leis an gcogadh san Úcráin agus mhair sé tuairim is 8 nóiméad. Le linn an agallaimh, d'fhiafraigh an láithreoir den agallaí ar shíl sé gurb é an cinneadh ceart é do SAM agus don Ghearmáin tancanna a sheoladh chun na hÚcráine, agus dúirt an t-agallaí gur gá fiafraí *"an bhfuil sé chun dífríocht bhunúsach a dhéanamh do chás straitéiseach na hÚcráine? Agus is é 'níl' freagra na ceiste sin, is oth liom a rá"*. Chuir sé tuairim in iúl go ndéanfaidh sé seo *"fad a chur leis an gcogadh"* agus go mbeidh damáiste agus fulaingt do mhuintir na hÚcráine i gceist mar thoradh air. D'fhiafraigh an láithreoir de ansin, *"Gabh mo leithscéal ach cén rogha eile atá ann, mar sin, céard é an dara rogha?"* Agus an cheist á freagairt aige, dúirt an t-agallaí gur *"seach-chogadh Mheiriceá leis an Rúis"*, atá sa choimhlint, agus bhris an láithreoir isteach ansin agus dúirt, *"Gabh mo leithscéal, fan soicind anois, céard atá i gceist agat, ba í an Rúis a chuir tús leis an gcogadh, gan chúis?"*. *"Cinnté dearfa"*, a d'fhreagair an t-agallaí, agus cheistigh an láithreoir arís é agus á phointe á mhíniú tuilleadh aige, agus d'fhiafraigh de ar cheap sé go raibh *"réasúnta dóibh iad féin a chosaint le cibé armra is féidir leo a fháil agus nach bhfuil sé réasúnta freisin don Iarthar armra a chur ar fáil dóibh sa chás sin?"* *"Cinnté dearfa"* a d'fhreagair an rannpháirtí arís ach dúirt ansin go bhfuil an coimhlint ag druidim i dtreo *"cailleadh míleata na hÚcráine"*. *"Dar le cé?"* a d'fhiafraigh an láithreoir. Lean an t-agallaí ar aghaidh ag míniú a chuid tuairimí agus cheistigh an láithreoir arís é, ag rá, *"Gabh mo leithscéal, ach dar le cé?"* Ag an bpointe sin theastaigh ón agallaí nach mbrisí isteach ar a chuid cainte agus go ligfí dó a chuid pointí a dhéanamh agus ceist curtha air. Mhínigh an láithreoir go raibh air tuairimí a cheistiú agus dúirt sé go raibh dul amú ar an rannpháirtí ina chuid tuairimí cheana, agus rinne sé tagairt d'alt foilsithe de chuid an rannpháirtí.

Coimisiún na Meán

Aithníonn an Coimisiún go mbíonn ról ríthábhachtach ag an láithreoir maidir le tuairimí aionna agus rannpháirtithe a cheistiú ar mhaithe le réimse leathan tuairimí maidir le hábhar a léiriú don lucht éisteachta. D'fhéadfadh ceistiúchán mionchúiseach agus/nó dúshlánach i gcomhthéacs agallaimh a bheith i gceist ach ní gá go mbeadh sé sin ina éagothroime. Tá an Coimisiún den tuairim go raibh an láithreoir láidir agus é i mbun tuairimí an agallaí a cheistiú, ach go raibh údar eagarthóireachta leis an gceistiúchán, gur díródh na ceisteanna ar réimse eolais agus saineolais an rannpháirtí, agus go raibh a dhóthain ama ag an rannpháirtí a chuir tuairimí a chur in iúl agus ceisteanna a fhreagairt.

Agus tuin chainte agus teanga á meas le teacht ar fhianaise go raibh iompar bulaíochta, garbh nó bagrach i gceist, dúirt an Coimisiún nár ardaigh an láithreoir a ghuth, nár úsáid sé droch-chaint ná maslaí pearsanta, agus nár chuir sé bagairt de chineál ar bith in iúl i leith an agallaí. D'úsáid an láithreoir téarmaí ar nós, “*i gcead duit*”, “*abraimis go bhfuil an ceart agat*”, agus “*an bhféadfá sin a shoiléiriú*”. Bhí an Coimisiún den tuairim go raibh iompar an láithreora láidir ach gur tháinig sé leis an méid a mbeadh éisteoír ag súil leis ón gcineál seo craolta cúrsaí reatha.

Agus cinneadh déanta go raibh ceistiúchán, stíl agallaimh agus iompar an láithreora oiriúnach agus de réir ionchais an lucht éisteachta maidir leis an gclár, ní raibh an Coimisiún den tuairim gur léirigh an láithreoir a chuid tuairimí féin ach gur labhair sé ar son seasamh na bpáirtiseánach.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5786
Gearánach	Liam Ó Gógáin
Craoltóir	RTÉ Radio 1
Ainm an Chraolta	Liveline
Dáta an Chraolta	13 Eanáir 2023
Am an Chraolta	13:45
Cur síos ar an gCraoladh	Clár seachtainiúil faoi thionchar glaoiteoirí ina chlúdaítear topaicí éagsúla
Catagóir(i) an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(a) d'Acht Craolacháin 2009 Cód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha, riail 4.1, 4.2 agus 4.3
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	17 Lúnasa 2023

Achoimre ar an nGearán

Baineann an gearán leis an mbealach inar phléigh an láithreoir le haighneas le glaoiteoir ar an gclár maidir le hagóidí sa Phort Thoir i mBaile Átha Cliath i dtaca le cóiríocht a chur ar fáil d'inimircigh.

Creideann an gearánach nár léirigh iompar agus dearcadh an láithreora i leith an ghlaiteora cothroime, oibiachtúlacht ná neamhchlaontacht, ná nár chomhlíon sé an riachtanas go gcuirfí cúrsaí reatha i láthair gan tuairimí an chraoltóra féin mar chuid den phlé. Maíonn an gearánach gur chuir an chaoi ar phléigh an láithreoir leis an gcás bac ar an ngearánach, mar éisteoir, tuairimí an rannpháirtí a chloisteáil i gceart, agus, dá réir sin, eolas a fháil ar bhuanna nó laigí na dtuairimí sin.

Deir an gearánach gur bhris an láithreoir isteach láithreach nuair a lorgaíodh tuairimí an ghlaiteora, agus go ndúirt sé, *“lean ar aghaidh, cuir díot an drochíde, lean ort”*. D’fhiafraigh an glaoiteoir de *“cá raibh an drochíde”* agus bhris an láithreoir isteach arís agus dúirt, *“lean ort, lean ort ... Dúradh liom cead freagra a thabhairt duit. Ceithre nóiméad, lean ort anois ach déan cinnte nach ndéanann tú duine ar bith a leabhlú”*. Creideann an gearánach go raibh cur isteach an láithreora leanúnach agus claonta, nach raibh bonn ar bith leis sa chumarsáid go dtí sin, agus go ndearnadh é ar mhaithe le cur as don rannpháirtí. Maíonn an gearánach go ndearna an láithreoir a mhídhúil phearsanta i leith an ghlaiteora a léiriú go soiléir don lucht éisteachta agus gur chruthaigh sé, mar sin, dearcadh diúltach maidir leis an nglaoiteoir i measc na n-éisteoirí.

Maíonn an gearánach gur bhraith sé gur tugadh drochbhail dó féin go pearsanta mar gheall ar an gcaoi ar caitheadh leis an rannpháirtí agus go gcreideann sé go bhfuil sé de cheart ag daoine éisteacht le craoladh a chuirtear i láthair ar bhealach cothrom, oibiachtúil agus neamhchlaonta, agus nach léirítear tuairimí an chraoltóra féin ann.

Coimisiún na Meán

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Creideann an craoltóir nár sáraíodh ar aon fhoráil reachtúil ná rialála sa chlár seo.

Luann an craoltóir go raibh an glaoiteoir a ndearnadh tagairt dó ar dhuine den aon duine dhéag a ghlaigh isteach ar an gclár a raibh agóidí maidir le cóiríocht a chur ar fáil d'inimircigh sa Phort Thoir agus i mBaile Munna á bplé air. Creideann an craoltóir gur tugadh réimse leathan tuairimí ar an ábhar agus gur cheistigh an láithreoir pointí a rinne na glaoiteoirí agus gur spíon sé amach iad.

Pointe plé amháin sa chraoladh ná nár chóir don lucht agóide díriú ar áiteanna a mbíonn cónaí ar dhaoine agus gur cheart dóibh seachas sin dul i mbun agóide taobh amuigh de Dháil Éireann. Ba sa chomhthéacs sin a luaigh an láithreoir gur sheas duine de lucht eagraithe na hagóide sa Phort Thoir i dtoghchán agus go bhfuair sé 217 vóta. Chuaigh duine de lucht eagraithe agóidí an Phoirt Thoir i dteagmháil leis an gclár agus lorg sé a cheart freagra a thabhairt ar na ceisteanna a tháinig aníos ar an mbonn gur dósan a bhí an láithreoir ag tagairt. D'iarr an láithreoir ar an nglaoiteoir a dhearbhu gur sheas sé i dtoghchán agus go bhfuair sé beagán níos mó ná 200 vóta agus gur dhuine de cheannairí agóid an Phoirt Thoir é. Síleann an craoltóir go raibh cúis mhaith ag an láithreoir an glaoiteoir a cheistiú go láidir agus freagra a lorg maidir lena dtaifeadadh toghcháin sa chomhthéacs gur duine é de lucht eagraithe na hagóide. Níor fhreagair an glaoiteoir na ceisteanna agus chuir sé deireadh leis an nglaoch.

Luann an craoltóir gur ghlac an glaoiteoir seo páirt i bplé ar *Liveline* roimhe seo agus go bhfuil cur amach aige ar an leagan amach agus ar stíl an láithreora.

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcráoladh agus na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcraoltóir agus aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus an Cód, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Rinneadh an gearán faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go dtabharfar cothrom na Féinne do na leasanna uile lena mbaineann agus go mbeadh t-ábhar a chraolfar curtha i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta gan aon tuairimí de chuid an chraoltóra féin a nochtadh.

Rinneadh an gearán faoi rial 4.1, 4.2 agus 4.3 de Chód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gClár Nuachta agus Cúrsaí Reatha. Éilíonn Rial 4.1 agus 4.2 go gcomhlíontar an reacht thuasluaite agus na príonsabail seo a leanas: cothroime, oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht; cruinneas agus freagrúlacht; agus follasacht agus freagracht. Éilíonn Rial 4.3 go bpléitear go cothrom le rannpháirtithe ar ábhar cúrsaí reatha agus le daoine nó eagraíochtaí a ndéantar tagairt dóibh san ábhar seo.

Is éard a bhí i gceist leis an gcráoladh a ndearnadh gearán faoi ná mír ghearr a mhair tuairim is nóiméad agus cúig shoicind déag agus a raibh plé glaoiteora amháin maidir le hagóidí i dtaca le cóiríocht a chur

Coimisiún na Meán

ar fáil d'inimircigh sa Phort Thoir agus i mBaile Munna i gceist léi. Bhí an glaoiteoir ar dhuine den aon duine dhéag a chuir leis an bplé ar an ábhar seo.

Luaigh an Coimisiún an comhthéacs inar tugadh cuireadh don ghlaiteoir seo teacht ar an aer. Chreid an glaoiteoir gur tagraíodh go hindíreach dó faoi dhó le linn an chraolta agus go ndúradh gur dhuine de cheannairí agóide sa Phort Thoir agus duine a sheas i dtoghchán é. Agus an glaoiteoir á chur i láthair, shoiléirigh an láithreoir nárbh é seo an duine a ndearnadh tagairt dó níos túsce sa chraoladh agus d'iarr sé ar an nglaoiteoir gan leabhlú a dhéanamh ar dhuine ar bith.

Shíl an Coimisiún gur léirigh an chaoi ar chuir an láithreoir in aithne an glaoiteoir go raibh sé buartha go ndéarfadh an glaoiteoir rudaí a d'fhéadfadh a bheith clúmhillteach, dochrach agus/nó rómhaslach agus gur theastaigh uaidh sin a sheachaint. Bhí an Coimisiún den tuairim go ndearnadh an cinneadh eagarthóireachta ligean don ghlaiteoir seo teacht beo ar an aer le go mbeadh deis ag an láithreoir cothromaíocht a fháil idir deis cainte a thabhairt don ghlaiteoir agus ag an am céanna cinntiú gur chloígh an craoladh le caighdeáin eagarthóireachta, reachtúla agus rialála. Shíl an Coimisiún freisin go raibh údar le cuma mhaslach agus mhíchothrom a bheith ar thráchtanna an láithreora don ghlaiteoir mar gheall ar an gcás seo.

D'aithin an Coimisiún go bhfuil cur amach ag lucht éisteachta agus glaoiteoirí an chláir seo ar a stíl agus ar a chur chuige, mar gheall go bhfuil siad seanbhunaithe. Tá cur amach ag lucht éisteachta an chláir freisin ar an mbealach géar ina bpléann an láithreoir le glaoiteoirí uaireanta. Thug an Coimisiún faoi deara gur tugadh am don ghlaiteoir a chuid tuairimí a chur in iúl ach gur bheartaigh sé deireadh a chur leis an nglaoch in ionad freagra a thabhairt. Sa chomhthéacs seo, mheas an Coimisiún gur chomhlíon an craoladh an riachtanas plé go cothrom le rannpháirtithe. É sin ráite, mheas an Coimisiún freisin go bhféadfadh an craoltóir modhanna eile a fhiosrú maidir le cothroime a bhaint amach agus ag an am céanna dul i ngleic leis an mbaol go bhféadfadh duine tuairimí a chur in iúl a d'fhéadfadh a bheith clúmhillteach agus/nó a d'fhéadfadh caighdeáin reachtúla nó rialála maidir le dochar agus maslaí a shárú.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5788, C5789, C5790, C5791 & C5792
Gearánach	Herman Kelly
Craoltóir	Raidió LMFM
Ainm an Chraolta	<i>The Michael Reade Show</i>
Dáta an Chraolta	11, 12, 13, 16 agus 18 Eanáir 2023
Am an Chraolta	09:00
Cur síos ar an gCraoladh	Clár cúrsaí reatha a chraoltar gach maidin i rith na seachtaine
Catagóir(i) an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht & Neamhchlaontacht
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(a) d'Acht Craolacháin 2009 Cód Údarás Craolacháin na hÉireann maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gClár Nuachta agus Cúrsaí Reatha, rialacha 4.1, 4.2, 4.3, 4.18 agus 4.22.
Cinneadh	Gearáin dhiúltaithe
Dáta an Chinnidh	28 Meán Fómhair 2023

Tabhair faoi deara: *Próiseáladh an gearán seo faoi Phróiseas maidir le Gearáin Idirthréimhseacha Choimisiún na Meán ('an Coimisiún') (Bealtaine 2023) mar rinneadh an cinneadh roimh an 15 Márta 2023 ach níor réitíodh é, ná ní dhearnadh cinneadh air ná níor aistarraingíodh é faoin dáta sin. Foráiltear in alt 69 den Acht um Rialáil Sábháilteachta ar Líne agus na Meán 2022 go ndéanfar gearáin den chineál seo a phróiseáil i gcomhréir le halt 47 agus le halt 48 d'Acht Craolacháin 2009 ar nós nár tháinig na leasuithe a rinneadh ar na hailt sin in Acht 2022 i gcumhacht, agus na cumhachtaí cuí a tugadh do Choiste um Chomhlíonadh an BAI ag an gCoimisiún.*

Achoimre ar an nGearán

Baineann na gearáin le plé ar chúig chraoladh gaolmhara maidir le hagóidí faoin inimirce.

Maíonn an gearánach nár cuireadh na cúig chraoladh i láthair ar bhealach oibiachtúil ná neamhchlaonta. Maíonn an gearánach gur chaith an láithreoir anuas orthu siúd atá i gcoinne na hinimirce mar "Naitsithe", "Fhaisistithe" agus "daoine ciníocha". Creideann an gearánach go raibh tátail sa chraoladh don *Irish Freedom Party* agus nár thug an craoladh deis don Pháirtí freagra a thabhairt ná achoimre a thabhairt ar a pholasáil inimirce.

Creideann an gearánach gur theip ar an láithreoir a chinntiú go raibh réimse leathan tuairimí ar an ábhar ag an lucht féachana agus gur chuir sé a chuid tuairimí féin in iúl ar an ábhar sa chaoi is gur moladh dearcadh claonta. Luaigh an gearánach samplaí de thráchtanna claonta a rinne an láithreoir, dar leis féin, agus roinnt dá rannpháirtithe sna cúig chraoladh. Tugtar sampla amháin thíos.

11 Eanáir - Le linn agallaimh le hionadaí ón ngrúpa tathanta, *Movement of Asylum Seekers (MASI)*, dúirt an láithreoir, "...*tá gluaiseacht mhailíseach de chuid na heite deise tar éis a bheith ag scaipeadh bréag agus fuatha ar an idirlíon faoi na teifigh...diúltaíonn formhór na ndaoine a manaí gránna ar nós 'Ireland for the Irish' nó '#Ireland is Full...'*"

Coimisiún na Meán

12 Eanáir - Le linn agallaimh le polaiteoir Sinn Féin maidir le lóistín a thabhairt do theifigh atá ag lorg cosaint idirnáisiúnta i dTearmann Feichín, luaigh an láithreoir líon beag daoine áitiúla a raibh imní orthu faoi seo, ag rá “...grúpaí ciníocha de chuid na heite deise, ar polaiteoirí uaillmhianacha iad cuid díobh...”

13 Eanáir - Le linn agallaimh le haoi, luaigh an láithreoir grúpaí agóide frith-inimirce, ag rá “...bhí ceann de na grúpaí seo tar éis cuireadh a thabhairt do Naitsí aitheanta a rinne iarracht rialtas na Gearmáine a chur as cumhacht. Tá an duine seo sa phríosún anois; bhí siad i mBaile Átha Cliath le deireanaí ag caint ag cruinniú de chuid cheann de na grúpaí sin”. Labhair an t-aoi faoin ngearánach, ag rá, “...Nigel Farage, Herman Kelly (cairde maithe), Herman Kelly ag déanamh iarracht an Breatimeacht a athchruthú anseo, smaoiniamh amaideach, ach sin sin. Steve Bannon, tá siad go léir fite fuaite lena chéile. Tugtar tacaíocht dóibh ón mbuíon chéanna, tá siad uilig ag baint leas as tobar céanna an fhuatha, na deighilte agus na léirscriosta...”

16 Eanáir - Creideann an gearánach go raibh an láithreoir ag tagairt dó agus don *Irish Freedom Party* nuair a dúirt sé, “daoine a bhfuil fuath acu do dhaoine eile díreach mar gheall ar dhath a gcaicinn, an reiligiún atá acu, a n-eitneacht nó mar gheall gur rugadh i dtír eile iad. Ní hamháin go bhfuil an fuath sin acu féin, ach tá siad ag spreagadh an fhuatha i ndaoine eile, cheapfainn féin gurbh olc an rud é sin a dhéanamh.”

18 Eanáir - Le linn agallaimh le TD, dúirt an láithreoir, “tá aithne na mblianta ag go leor againn ar na daoine atá ag spreagadh na reitriche seo, agus chaith siad na blianta ag cothú fuatha ar go leor bealaí éagsúla. Is daoine an-mhailíseach iad; Táim cinnte nach mbeadh aon duine macánta ag iarraidh baint a bheith acu leo... ní maith liom an drochíde ar tugadh daoibh a chloisteáil.”

Maíonn an gearánach gur insíodh bréag faoin *Irish Freedom Party* agus gur caitheadh anuas air le linn na gcrail seo. Deir an gearánach gur páirtí polaitíochta cláraithe é an *Irish Freedom Party* sa Stát agus nach páirtí faisisteach, ciníoch ná Naitsíoch é. Deir an gearánach nach dtugann agus nach nglacann an Páirtí le hairgead ón Rúis ná ó Steve Bannon ná ó ionaid d’inimircigh a bhfuil baint acu le buamaí loiscneacha.

Áitíonn an gearánach go ndearnadh tagairt go soiléir agus go hindíreach araon don *Irish Freedom Party* sna cúig chraoladh ach nár tugadh cuireadh dóibh teacht chuig aon cheann de na cláir chun a bpolasaithe a chur in iúl.

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Ní cheapann an craoltóir gur sháraigh na craoltaí na caighdeáin reachtúla agus rialála maidir le cothroime, oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht i gcúrsaí reatha.

Tá an craoltóir den tuairim gur bhreathnaigh an tuairisciú thar chúig lá ar an dá thaobh de thionchar na hinimirce, i gcomhthéacs an chogaidh san Úcráin. Áitíonn an craoltóir nach faoi theifigh *per se* a bhí na craoltaí a luaigh an gearánach, ach faoi na hagóidí bagracha agus scanrúla taobh amuigh d’fhoirgnimh ar leith. Áitíonn an craoltóir chomh maith gur scaip eagraithe na hagóide eolas bréige nach raibh aon bhunús leis faoi dhaoine soineanta agus díláithrithe.

Coimisiún na Meán

Creideann an craoltóir go raibh a gcláir cruinn ó thaobh na bhfíricí de agus go raibh siad ar leas an phobail.

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar na craoltaí agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcraoltóir agus tar éis aird a léiriú ar an reachtaíocht chúí agus ar an gCód cuí, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis na gearáin. Dhiúltaigh an Coimisiún na gearáin. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Rinneadh na gearáin faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go dtabharfar cothrom na féinne sa chraoladh do na leasanna uile lena mbaineann agus go mbeidh t-ábhar a chraolfar curtha i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta gan aon tuairimí de chuid an chraoltóra féin a nochtadh.

Rinneadh an gearán faoi rialacha 4.1, 4.2, 4.3, 4.18 agus 4.22 den Chód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha. Éilíonn rialacha 4.1 agus 4.2 go gcomhlíontar an reacht thuasluaite agus na prionsabail seo a leanas: cothroime, oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht; cruinneas agus freagrúlacht; agus follasacht agus freagracht. Éilíonn Rial 4.3 go bpléann an craoltóir go cothrom le rannpháirtithe ar ábhar cúrsaí reatha agus le daoine nó le heagraíochtaí dá ndéantar tagairt sa chomhthéacs sin. Éilíonn Rial 4.18 gur féidir dhá chraoladh gaolmhara nó níos mó a mheas mar chraoladh amháin ina iomláine má chuirtear amach iad laistigh d'am réasúnta agus má shoiléirítear naisc dá leithéid sin don lucht féachana. Aithníonn Rial 4.22 ról tábhachtach an láithreora a chinntiú go bhfuil fáil ag an lucht féachana ar réimse leathan tuairimí ar ábhar. Chomh maith leis sin, déanann Rial 4.22 foráil nach gcuirfidh láithreoir agus/nó tuairisceoir ar chlár cúrsaí reatha a chuid nó a cuid tuairimí in iúl maidir le hábhair a bhfuil conspóid phoiblí fúthu nó atá mar ábhar na díospóireachta poiblí reatha sa chaoi is go labhraítear ar son sheasamh na bpáirtiseánach.

Is éard a bhí á phlé sna craoltaí, thar thréimhse chúig lá, ná na dúshlán atá roimh inimircigh ón Úcráin agus roimh dhaoine eile atá ag iarraidh cosaint idirnáisiúnta. Bhí plé ar eachtraí frithchíochais sna cláir agus ar an bhfuath a spreag roinnt grúpaí de chuid na heite deise, go háirithe faoi áit chónaithe a thabhairt do bhreis is 40 fear i dTearmann Feichín.

Bhí an Coimisiún sásta gur craoltaí gaolmhara iad seo uilig agus gur féidir iad a mheas le chéile, de réir na rialach 4.18.

Luaigh an Coimisiún gur soiléiríodh fócas an phlé ag tús an chéad chraolta, nuair a dúirt an láithreoir:

“De bharr an chogaidh san Úcráin tháinig thart ar 75 míle teifeach chun na tíre seo mar aon leis na mílte eile a thagann ó thíortha eile ag lorg cosaint idirnáisiúnta. Ní hé an lóistín an t-aon dúshlán, ach is é an dúshlán is mó é mar déanann formhór na ndaoine sa tír seo a ndícheall ag iarraidh pé rud ar féidir a dhéanamh chun tearmann a thabhairt do dhaoine in am seo an ghátair. Ar an drochuair, agus is díol náire dúinn é, tá gluaiseacht mhaíliseach de chuid na heite deise ag scaipeadh bréag agus fuatha ar an idirlíon faoi theifigh. Diúltaíonn formhór na ndaoine a manaí gránna ar nós

Coimisiún na Meán

'Ireland for the Irish' nó '#Ireland is Full'. Glacann formhór na ndaoine leis nach bhfuil ann ach bolscaireacht de chuid na heite deise. Is ábhar buartha é, áfach, go raibh roinnt agóidí ann i roinnt pobal inar tugadh áit chónaithe do theifigh agus do lucht iarrtha tearmainn...".

Chuir an láithreoir réimse rannpháirtithe faoi agallamh sna cúig chraoladh lena n-áirítear, teifigh atá ag iarraidh tearmainn, ionadaithe an rialtais agus daoine ó eagraíochtaí a chabhraíonn le teifigh lóistín agus tacaíocht a fháil. Rinneadh iniúchadh sna hagallaimh ar roinnt de na cúiseanna go bhfuil méadú tagtha ar reitric fhrith-inimirce agus an tionchar atá aige seo ar theifigh agus ar lucht iarrtha tearmainn. Bhí roinnt plé sna hagallaimh ar na cúiseanna a mbíonn roinnt daoine ag déanamh agóide faoin inimirce agus lucht iarrtha tearmainn.

Luaigh an Coimisiún cur chuige cúramach an chraoltóra i leith an réimse rannpháirtithe ar tugadh cuireadh dóibh labhairt ar an aer. Mhínigh an láithreoir don lucht féachana go raibh an craoltóir an-chúramach gan tuairimí a léiriú beo ar an aer a d'fhéadfadh a bheith leithchealach nó a d'fhéadfadh fuath a spreagadh do dhaoine nó do ghrúpaí sa tsochaí. Luaigh an Coimisiún, sa chomhthéacs seo, gur ghlac an láithreoir chuige tuairimí agus imní an luchta agóide a chur in iúl trí cheisteanna géara a chur agus dúshlán a chur roimh thuairimí na n-agallaithe. Luaigh an Coimisiún chomh maith gur léir ón eagarthóireacht a rinneadh ar an ábhar nach díospóireacht faoi dhearthaí pholasaí na bpáirtithe polaitíochta ar an inimirce ná ar lucht iarrtha tearmainn a bhí ann. Sa chomhthéacs seo, mheas an Coimisiún nár éiligh riachtanais na cothroime, na hoibiachtúlachta agus na neamhchlaontachta ionchur ó pháirtithe polaitíochta ag míniú sheasamh a bpolasaí ar an ábhar seo. Ag cuimhneamh ar na craoltaí ina n-iomláine agus i gcomhthéacs, bhí an Coimisiún sásta nár léirigh an láithreoir a chuid tuairimí féin ach gur labhair sé ar son seasamh na bpáirtiseánach. Bhí an Coimisiún den tuairim chomh maith go raibh an réimse dearthaí sna cláir oiriúnach don ábhar á bhí á phlé.

Sna cúig chraoladh, luaigh an Coimisiún tagairt amháin don ghearánach sa chomhrá seo a leanas:

Láithreoir: "Tá tú ag déanamh comparáid idir a bhfuil tar éis tarlú, dar leat, sna Stáit Aontaithe le fás na heite deise agus a bhfuil ag tarlú anseo anois."

Rannpháirtí: "Táim, mar gheall nach fás aonair é seo." Tá na daoine seo ag obair le chéile, tugtar maoiniú dóibh le chéile, tá siad mar chuid den ghluaiseacht chéanna, an ghluaiseacht dhomhanda atá i bhfad amach ar an eite dheis. Bhí daoine in Éirinn ag bualadh leis na daoine ar gabhadh iad sa Ghearmáin as gníomhaíochtaí a bhí i bhfad amach ar an eite dheis."

Láithreoir: "Bhí ceann de na grúpaí seo tar éis cuireadh a thabhairt do dhuine de na Naitsithe aitheanta seo a rinne iarracht rialtas na Gearmáine a chur as cumhacht, tá an duine seo sa phríosún anois, bhí siad i mBaile Átha Cliath le deireanaí ag caint ag cruinniú de chuid cheann de na grúpaí sin."

Rannpháirtí: "Nigel Farage, Hermann Kelly, cairde maithe. Herman Kelly ag déanamh iarracht an Breatimeacht a athchruthú anseo, smaoiniamh amaideach ach sin sin, Steve Bannon, tá

Coimisiún na Meán

siad go léir fite fuaite lena chéile, tugtar tacaíocht dóibh ón mbuíon chéanna, tá siad uilig ag baint leas as tobar céanna an fhuatha, na deighille agus na léirscriosta”.

Is éard a thuig an Coimisiún ná go raibh an rannpháirtí ag cur tuairim in iúl go bhfuil baint ag grúpaí de chuid na heite deise in Éirinn atá i mbun roinnt de na hagóidí frith-inimirce agus frith-theifeach seo le gluaiseacht dhomhanda na heite deise, ó thaobh idé-eolaíochta, maoinithe agus straitéise de. Is éard a thuig an Coimisiún ón tagairt do “Naisí aitheanta” ná go rabhthas ag tagairt do dhuine ar tugadh cuireadh dó labhairt in Éirinn agus nach rabhthas ag tagairt don ghearánach ná don *Irish Freedom Party*. Dúirt an rannpháirtí gur “cairde maithe” iad Nigel Farage agus an gearánach, agus is éard a thuig an Coimisiún ón méid sin ná go rabhthas ag tagairt d’iar-chaidreamh oibre na beirte. Mhaígh an rannpháirtí go raibh Nigel Farage, an gearánach agus Steve Bannon “fite fuaite lena chéile”, sa chaoi is go “dtugtar tacaíocht dóibh ón mbuíon chéanna”, agus ba é thuiscint an Choimisiúin air sin ná go bhfuil siad mar chuid de ghluaiseacht dhomhanda ghinearálta na heite deise. Ní maíodh sa chraoladh go raibh maoiniú á fháil ag an ngearánach ón Rúis ná ó Steve Bannon. Luaigh an Coimisiún go ndearnadh go leor tagairtí sna cúig chraoladh do ghrúpaí agus gluaiseachtaí anaithnide a bhí ag scaipeadh bréag agus fuatha chun agóidí a chothú in aghaidh na n-inimirceach agus na dteifeach agus, cé is moite den chomhrá seo, ní dhearnadh aon tagairt eile don ghearánach ná don *Irish Freedom Party* sna cúig chraoladh.

Mheas an Coimisiún gur chuir an rannpháirtí a tuairim in iúl maidir leis na fórsaí níos leithne taobh thiar d’agóidí in aghaidh na n-inimirceach in Éirinn agus go ndearna sí tagairt fhánach do roinnt daoine polaitiúla poiblí atá i bhfad amach ar an eite dheis. Tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach raibh dóthain foras ann seasamh leis an ngearán go raibh bréaga sa chraoladh faoin ngearánach nó faoin *Irish Freedom Party*. Mheas an Coimisiún nach raibh sa chomhrá thuas ach cuid an-bheag de phlé i bhfad níos leithne sna cúig chraoladh, nár bhain leis an ngearánach, leis an *Irish Freedom Party*, ná le dearcthaí polaitiúla na bpáirtithe maidir leis an inimirce. Ag cuimhneamh ar na craoltaí ina n-iomláine agus i gcomhthéacs, bhí an Coimisiún den tuairim nach raibh gá le cuireadh a thabhairt don Uasal Kelly ná d’ionadaithe an *Irish Freedom Party* teacht ar an aer chun a gcuid dearcthaí ná a gcuid polasaithe maidir leis an inimirce a mhíniú, de réir an riachtanais caitheamh go cothrom leis na daoine agus leis na heagraíochtaí a luaitear sa chraoladh.

Tá an Coimisiún den tuairim go bhfuil spéis láidir ag an bpobal go gclúdófar an scéal seo agus gur phléigh an craoltóir leis na hagallaithe ar bhealach cúramach agus tomhaiste. Bhí an Coimisiún den tuairim gur pléadh go cothrom leis an ngearánach agus leis an *Irish Freedom Party* sna craoltaí seo. Ag glacadh leis na craoltaí ina n-iomláine agus ag cuimhneamh ar ábhar na gcraoltaí, bhí an Coimisiún den tuairim nach raibh dóthain foras ann le ceapadh gur sháraigh na craoltaí seo riachtanais na cothroime, na hoibachtúlachta agus na neamhchlaontachta.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh na craoltaí na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún na gearáin.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5793
Gearánach	Sandra McKeever
Craoltóir	RTÉ Radio 1
Ainm an Chraolta	<i>Morning Ireland</i>
Dáta an Chraolta	3 Feabhra 2023
Am an Chraolta	07:00
Cur síos ar an gCraoladh	Clár nuachta agus cúrsaí reatha a chraoltar gach maidin i rith na seachtaine
Catagóir(i) an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht Dochar agus Masla
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> • Alt 48(1)(a) d'Acht Craolacháin 2009 • Cód maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gClár Nuachta agus Cúrsaí Reatha an BAI, riail 4.1 agus 4.2 • Alt 48(1)(b) d'Acht Craolacháin 2009 • Cód BAI na gCaighdeán Cláir, Prionsabal 3, 5 agus 6
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	17 Lúnasa 2023

Achoimre ar an nGearán
<p>Baineann an gearán le craoladh ar eisiúint thuairisc an <i>Irish Network Against Racism</i> (INAR), inar fuarthas amach go bhfuil méadú tagtha ar líon na n-eachtraí frithchinióchais in Éirinn. Bhí tuairim bheirt bhan sa chraoladh a ghlac páirt in agóid le deireanaí in aghaidh áit chónaithe a chur ar fáil d'inimircigh atá ag lorg cosaintí idirnáisiúnta ag Dún Mhic Coluim sa Mhuileann gCearr.</p> <p>Luann an gearánach go ndúirt na mná rudaí ar nós “<i>cén fáth a bhfuil 120 fear ag dul isteach sna beairicí sin</i>” agus “<i>Nílím ag iarraidh go mbeadh strainséirí thart ar mo pháistí</i>” agus chuir siad an tuairim in iúl nár cheart áit chónaithe a thabhairt do na daoine seo ar an suíomh seo. Maíonn an gearánach nach raibh aon chomhthéacs leis na tráchtá seo.</p> <p>Síleann an gearánach gur bolscaireacht na heite deise é béim a leagan gur fir iad na hinimircigh seo agus nach fíorthéifigh iad dá bharr agus gur bagairt iad do mhná agus cailíní.</p> <p>Síleann an gearánach go gcruthóidh na tuairimí a cuireadh in iúl sa chraoladh easaontas agus imní nach bhfuil gá léi sa phobal agus go bhféadfaí saol na n-inimircí úd a chur i gcontúirt mar gheall ar thionchar an chraolta ar an dioscúrsa poiblí agus dearcadh an phobail ar inimircigh.</p> <p>Tá an gearánach den tuairim gur cheart gur mbeadh béim leagtha sa chraoladh ar dhualgas na hÉireann, faoi Choinbhinsiún na Ginéive, áit chónaithe a chur ar fáil do dhaoine atá ag lorg cosanta idirnáisiúnta.</p>

Coimisiún na Meán

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Measann an craoltóir nár sháraigh an craoladh aon fhoráil reachtúil nó rialála agus gur chloígh sé go hiomlán le dualgais an chraoltóra.

Áitíonn an craoltóir go mbraitheann an gearán ar *vox pop* bheirt bhan, gan an craoladh iomlán a chur san áireamh, agus nach bhfuil an ceart ag an ngearánach sa mhéid is go ndúirt sé nach raibh aon chomhthéacs ag tráchta na mban.

Luann an craoltóir gur tugadh an mhír isteach mar thuairisc ar mhéadú líon na dtuairiscí ar eachtraí ciníochais faoi mhonatóireacht an *Irish Network Against Racism* (INAR) agus gur tugadh an comhthéacs seo a leanas don lucht éisteachta:

- Luaigh an tuairisceoir go raibh a dhá oiread daoine ag dul i dteagmháil leis an INAR gach lá maidir le heachtraí ciníochais;
- Dúirt Stiúrthóir an INAR go ndírítear fuath ar dhaoine atá in ionaid inimirce, ach go bhfuiltear ag díriú ar dhaoine ó phobail mhionlaigh freisin;
- Chuir Stiúrthóir an INAR an tuairim in iúl freisin gur imní na ndaoine faoi chiorruithe sna seirbhísí poiblí agus an costas maireachtála ba chúis le formhór na n-agóidí poiblí in aghaidh na ceiste seo agus go raibh daoine ar leith ag láimhsiú na himní seo;
- Luadh sa mhír gur aithin an tAire Dlí agus Cirt an ceart chun agóid a dhéanamh ach nár cheart do dhaoine ligean do dhaoine eile teacht i dtír ar a n-imní; agus
- Bhí tráchta ón Aire Stáit um Imeascadh ag míniú cúinsí na ndaoine atá ag teitheadh ó áiteanna san Afraic.

Áitíonn an craoltóir gur tugadh an comhthéacs thuasluaite uilig don lucht éisteachta sular craoladh *vox pop* bheirt bhan ag cur a dtuairimí in iúl, lena chois sin, dúirt an tuairisceoir nach raibh “*aon fhianaise*” gur bagairt iad na fir ag teacht isteach sna beairicí.

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcaoladh agus na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcaoltóir agus aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus na Cóid, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán seo. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Rinneadh an gearán faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go dtabharfar cothrom na féinne do na leasanna uile lena mbaineann agus go mbeadh t-ábhar a chraolfar curtha i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta gan aon tuairimí de chuid an chraoltóra féin a nochtadh.

Rinneadh an gearán faoi riail 4.1 agus 4.2 de Chód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha. Éilíonn Riail 4.1 agus 4.2 go gcomhlíontar an reacht thuasluaite agus na prionsabail seo a leanas: cothroime, oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht; cruinneas agus freagrúlacht; agus follasacht agus freagracht.

Coimisiún na Meán

Rinneadh an gearán faoi Phrionsabail 3, 5 agus 6 de Chód BAI na gCaihteán Cláir. De réir Phrionsabail 3 is gá do chraoltóirí iarracht a dhéanamh a chinntiú nach bhfeiceann an lucht féachana ábhar dochrach. Cinntíonn Prionsabal 5 go gcuirtear daoine agus grúpaí sa tsochaí i láthair ar bhealach cuí a bhfuil údar leis nach dtéann i gcion ar mheas dhínt an duine. Cinntíonn an prionsabal seo chomh maith nach mbíonn ábhar an chláir anuas ar, i bhfách le ná ag tacú le leithcheal ná ag spreagadh fuatha in aghaidh daoine nó grúpaí sa tsochaí. Cinntíonn Prionsabal 6 go gcosnaítear leas an phobail, aithnítear gur féidir le craoltóirí cabhrú leis an lucht féachana tuiscint agus eolas a fháil ar ábhair a bhfuil tábhacht phoiblí ag baint leo.

Ba mhír é an craoladh a bhain le tuairisc ón *Irish Network Against Racism* (INAR), inar fuarthas amach go bhfuil méadú tagtha ar líon na n-eachtraí frithchiníochais in Éirinn. Bhí tuairim bheirt bhan sa chraoladh, léirithe mar *vox pop*, a ghlac páirt in agóid le deireanaí in aghaidh áit chónaithe a chur ar fáil d'inimircigh atá ag lorg cosaintí idirnáisiúnta ag Dún Mhic Coluim sa Mhuileann gCearr.

Tá an Coimisiún den tuairim go bhféadfá a mheas gur tráchta deighilteacha iad tráchta na beirte agóideoirí a scaipeann eagla agus imní faoi ghrúpa daoine leochaileacha sa tsochaí. Bíodh sin mar atá, tá an Coimisiún den tuairim gur cuireadh na tráchta seo i gcomhthéacs soiléir agus cuí sa chraoladh. Léiríodh fócas an scéil nuachta go soiléir ag tús an chraolta, ba é sin méadú líon na n-eachtraí frithchiníochais in Éirinn. D'fhiosraigh an t-agallamh cúiseanna an mhéadaithe seo agus smaoiníodh ar na daoine a dhírítear orthu agus ar thionchar na n-eachtraí ciníochais ar na híospartaigh. Bhí roinnt plé san agallamh ar na cúiseanna go mbíonn roinnt daoine ag déanamh agóide faoin imirce agus lucht iarrtha tearmainn agus ar an gcaoi go láimhsíonn daoine ar leith a n-imní faoi thithíocht agus ciorraithe ar sheirbhísí poiblí. Díreach sular craoladh tráchta na n-agóideoirí, dúirt an comhfhreagraí, “*Ní mór a lua nach bhfuil aon fhianaise ann gur bagairt iad na fir seo atá ag teacht isteach sna beairc*”. Mheas an Coimisiún gur thug tráchta na n-agóideoirí tuiscint don lucht féachana ar mheon na n-agóideoirí agus na cúiseanna a bhain lena n-agóidíocht, atá riachtanach do thuiscint an phobail agus plé ar an gceist seo. Mheas an Coimisiún gur cuireadh na tráchta i gcomhthéacs ceart ionas go mbeadh a fhios ag an lucht féachana nach moltar iad, nach dtacaítear leo ná nach nglactar leo sa chraoladh.

Luaigh an Coimisiún gur cheart go mbeadh neamhspleáchas ag craoltóirí ó thaobh clár a dhéanamh a d'fheadfadh a bheith conspóideach nó dul i ngleic le ceisteanna íogaire. D'fheadfadh baint a bheith ag ábhar cláir leis seo a spreagann agus a éascaíonn an díospóireacht agus an tuiscint ar thopaicí sóisialta agus polaitíochta agus cúrsaí a bhfuil tábhacht phoiblí ag baint leo. Bíodh sin mar atá, is gá do chraoltóirí iarracht a dhéanamh a chinntiú nach bhfeiceann an lucht féachana ábhar dochrach, agus níor cheart dóibh ábhar a chraoladh a bhfuil íomhánna nó fuaimanna bagracha, ionsaitheach nó maslacha ann le rún nó leis an dóchúlacht go gcothófar fuath in aghaidh daoine nó grúpaí sa tsochaí.

Tá an Coimisiún den tuairim gur tharraing an scéal aird an phobail agus go ndeachaigh an craoladh i ngleic leis na tuairimí conspóideacha ar bhealach mionchúiseach. Measann an Coimisiún nach ábhar dochrach a bhí ann agus nár spreag sé fuath. Mheas an Coimisiún nach raibh aon fhianaise sa chraoladh d'easpa cothroime, oibiachtúlachta ná neamhchlaontachta ná den chraoltóir ag nochtadh a chuid tuairimí féin.

Coimisiún na Meán

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5794
Gearánach	Sandra McKeever
Craoltóir	RTÉ One
Ainm an Chraolta	<i>Six One News</i>
Dáta an Chraolta	3 Feabhra 2023
Am an Chraolta	18:00
Cur síos ar an gCraoladh	Nuacht
Catagóir(i) an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht Dochar agus Masla
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(a) d'Acht Craolacháin 2009 Cód maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha an BAI, riail 4.1 agus 4.2 Alt 48(1)(b) d'Acht Craolacháin 2009 Cód BAI na gCaighdeán Cláir, Prionsabal 3, 5 agus 6
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	17 Lúnasa 2023

Achoimre ar an nGearán

Baineann an gearán le mír nuachta ina tuairiscítear méadú na n-eachtraí frithchíochais sna háiteanna ina bhfuil cónaí ar dhaoine atá ag lorg cosaintí idirnáisiúnta in Éirinn. Bhí tuairim bheirt bhan sa chraoladh a ghlac páirt in agóid le deireanaí in aghaidh áit chónaithe a chur ar fáil d'inimircigh ag Dún Mhic Coluim sa Mhuileann gCearr.

Luann an gearánach go ndúirt na mná rudaí ar nós *“cén fáth a bhfuil 120 fear ag dul isteach sna beairicí sin”* agus *“Nílím ag iarraidh go mbeadh strainséirí thart ar mo pháistí”* agus chuir siad an tuairim in iúl nár cheart áit chónaithe a thabhairt do na daoine seo ar an suíomh seo. Maíonn an gearánach nach raibh aon chomhthéacs leis na tráchtá seo.

Síleann an gearánach gur bolscaireacht na heite deise é béim a leagan gur fir iad na hinimircigh seo agus nach fíorthéifigh iad dá bharr agus gur bagairt iad do mhná agus cailíní.

Síleann an gearánach go gcruthóidh na tuairimí a cuireadh in iúl sa chraoladh easaontas agus imní nach bhfuil gá léi sa phobal agus go bhféadfaí saol na n-inimircigh úd a chur i gcontúirt mar gheall ar thionchar an chraolta ar an díoscúrsa poiblí agus dearcadh an phobail ar inimircigh.

Tá an gearánach den tuairim gur cheart gur mbeadh béim leagtha sa chraoladh ar dhualgas na hÉireann, faoi Choinbhinsiún na Ginéive, áit chónaithe a chur ar fáil do dhaoine atá ag lorg cosanta idirnáisiúnta.

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Coimisiún na Meán

Measann an craoltóir nár sháraigh an craoladh aon fhoráil reachtúil nó rialála agus gur chloígh sé go hiomlán le dualgais an chraoltóra.

Luann an craoltóir gur leagan níos giorra a bhí sa mhír chraolta de thuairisc a ndearnadh gearán eile faoi (tagairt: C5793) Molann an craoltóir gur féidir freagra an ghearáin eile a úsáid mar fhreagra ar an gearán seo. Is é seo a leanas achoimre an chraoltóra:

Áitíonn an craoltóir go mbraitheann an gearán ar vox pop bheirt bhan, gan an craoladh iomlán a chur san áireamh, agus nach bhfuil an ceart ag an ngearánach sa mhéid is go ndúirt sé nach raibh aon chomhthéacs ag trácht na mban.

Luann an craoltóir gur tugadh an mhír isteach mar thuairisc ar mhéadú líon na dtuairiscí ar eachtraí ciníochais faoi mhonatóireacht an Irish Network Against Racism (INAR) agus gur tugadh an comhthéacs seo a leanas don lucht éisteachta:

- *Luaigh an tuairisceoir go raibh a dhá oiread daoine ag dul i dteagmháil leis an INAR gach lá maidir le heachtraí ciníochais;*
- *Dúirt Stiúrthóir an INAR go ndírítear fuath ar dhaoine atá in ionaid inimirce, ach go bhfuiltear ag díriú ar dhaoine ó phobail mhionlaigh freisin;*
- *Chuir Stiúrthóir an INAR an tuairim in iúl freisin gur imní na ndaoine faoi chiorruithe sna seirbhísí poiblí agus an costas maireachtála ba chúis le formhór na n-agóidí poiblí in aghaidh na ceiste seo agus go raibh daoine ar leith ag láimhsiú na himní seo;*
- *Luadh sa mhír gur aithin an tAire Dlí agus Cirt an ceart chun agóid a dhéanamh ach nár cheart do dhaoine ligean do dhaoine eile teacht i dtír ar a n-imní; agus*
- *Bhí tráchtá ón Aire Stáit um Imeachadh ag míniú cúinsí na ndaoine atá ag teitheadh ó áiteanna san Afraic.*

Áitíonn an craoltóir gur tugadh an comhthéacs thuasluaite don lucht éisteachta roimh vox pop na beirte ban ag cur a dtuairimí in iúl agus, lena chois sin, dúirt an tuairisceoir nach raibh “aon fhianaise” ann gur bagairt iad na fir ag teacht isteach sna beairicí.

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcráoladh agus na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcráoltóir agus aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus na Cóid, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Rinneadh an gearán faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go dtuairiscítear an nuacht agus go gcuirtear i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta í agus gan aon tuairimí de chuid an chraoltóra féin a nochtadh.

Rinneadh an gearán faoi riail 4.1 agus 4.2 de Chód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha. Éilíonn Riail 4.1 agus 4.2 go gcomhlíontar an

Coimisiún na Meán

reacht thuasluaite agus na prionsabail seo a leanas: cothroime, oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht; cruinneas agus freagrúlacht; agus follasacht agus freagracht.

Rinneadh an gearán faoi Phrionsabail 3, 5 agus 6 de Chód BAI na gCaighdeán Cláir. De réir Phrionsabail 3 is gá do chraoltóirí iarracht a dhéanamh a chinntiú nach bhfeiceann an lucht féachana ábhar dochrach. Cinntíonn Prionsabal 5 go gcuirtear daoine agus grúpaí sa tsochaí i láthair ar bhealach cuí a bhfuil údar leis nach dtéann i gcion ar mheas dhínt an duine. Cinntíonn an prionsabal seo chomh maith nach mbíonn ábhar an chláir anuas ar, i bhfách le ná ag tacú le leithcheal ná ag spreagadh fuatha in aghaidh daoine nó grúpaí sa tsochaí. Cinntíonn Prionsabal 6 go gcosnaítear leas an phobail, aithnítear gur féidir le craoltóirí cabhrú leis an lucht féachana tuiscint agus eolas a fháil ar ábhair a bhfuil tábhacht phoiblí ag baint leo.

Bhain an craoladh le himní a léirigh muintir na háite faoi úsáid mholta na beairice airm sa Mhuileann gCearr chun áit chónaithe a chur ar fáil do 120 fear atá ag lorg cosanta idirnáisiúnta. Leag an tuairisc béim ar mhéadú an iompair frithshóisialta lasmuigh de na foirgnimh ina bhfuil cónaí ar imircigh. Bhí tráchta sa tuairisc ó ollamh Ollscoil Mhá Nuad maidir leis na deacrachtaí atá le sárú ag daoine leis an gcostas maireachtála ardaithe agus ón Aire, Joe O'Brien TD, maidir leis na pobail a spreagadh a bheith páirteach nuair a thugtar áit chónaithe d'imircigh ina gceantar. Bhí tuairim bheirt bhan sa chraoladh, léirithe mar vox pop, a ghlac páirt in agóid le deireanaí in aghaidh áit chónaithe a chur ar fáil d'imircigh ag Dún Mhic Coluim sa Mhuileann gCearr.

Tá an Coimisiún den tuairim go bhféadfá a mheas gur tráchta deighilteacha iad tráchta na beirte agóideoirí a scaipeann eagla agus imní faoi ghrúpa daoine leochaileacha sa tsochaí. Bíodh sin mar atá, tá an Coimisiún den tuairim gur cuireadh na tráchta seo i gcomhthéacs soiléir agus cuí sa chraoladh. Léiríodh fócas an scéil nuachta go soiléir ag tús an chraolta, ba é sin méadú líon na n-eachtraí frithchiníochais in Éirinn. D'fhiosraigh na haighneachtaí a rinneadh ina dhiaidh sin cúiseanna an mhéadaithe seo agus smaoiníodh ar na daoine a dhírítear orthu agus ar thionchar na n-eachtraí ciníochais ar na híospartaigh. D'fhiosraigh na rannpháirtithe na cúiseanna go mbíonn roinnt daoine ag déanamh agóide faoin imirce agus lucht iarrtha tearmainn agus ar an gcaoi go láimhsíonn daoine ar leith a n-imní faoi thithíocht agus ciorraithe ar sheirbhísí poiblí. Díreach sular craoladh tráchta na n-agóideoirí, dúirt an comhfhreagraí, *"Ní mór a lua nach bhfuil aon fhianaise ann gur bagairt iad na fir seo atá ag teacht isteach sna beairc"*. Bhí an Coimisiún den tuairim gur thug tráchta na n-agóideoirí tuiscint don lucht féachana ar mheon na n-agóideoirí agus na cúiseanna a bhain lena n-agóidíocht, atá riachtanach do thuiscint an phobail agus plé ar an gceist seo. Mheas an Coimisiún gur cuireadh na tráchta i gcomhthéacs ceart ionas go mbeadh a fhios ag an lucht féachana nach moltar iad, nach dtacaítear leo ná nach nglactar leo sa chraoladh.

Luaigh an Coimisiún gur cheart go mbeadh neamhspleáchas ag craoltóirí ó thaobh clár a dhéanamh a d'fheadfadh a bheith conspóideach nó dul i ngleic le ceisteanna íogaire. D'fheadfadh baint a bheith ag ábhar cláir leis seo a spreagann agus a éascaíonn an díospóireacht agus an tuiscint ar thopaicí sóisialta agus polaitíochta agus cúrsaí a bhfuil tábhacht phoiblí ag baint leo. Bíodh sin mar atá, agus cláir dá leithéid á ndéanamh acu, is gá do chraoltóirí iarracht a dhéanamh a chinntiú nach bhfeiceann an lucht féachana ábhar dochrach, agus níor cheart dóibh ábhar a chraoladh a bhfuil íomhánna nó fuaimneanna

Coimisiún na Meán

bagracha, ionsaitheach nó maslacha ann le rún nó leis an dóchúlacht go gcothófar fuath in aghaidh daoine nó grúpaí sa tsochaí.

Bhí an Coimisiún den tuairim gur tharraing an scéal aird an phobail agus go ndeachaigh an craoladh i ngleic leis na tuairimí conspóideacha ar bhealach mionchúiseach. Mheas an Coimisiún nach ábhar dochrach a bhí ann agus nár spreag sé fuath. Mheas an Coimisiún nach raibh aon fhianaise sa chraoladh d'easpa oibiachtúlachta ná neamhchlaontachta ná den chraoltóir ag nochtadh a chuid tuairimí féin.

Bhí an Coimisiún den tuairim nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5795
Gearánach	Edel Jones
Craoltóir	RTÉ Radio 1
Ainm an Chraolta	<i>The Ray D'Arcy Show</i>
Dáta an Chraolta	27 Eanáir 2023
Am an Chraolta	15:00
Cur síos ar an gCraoladh	Clár siamsaíochta i rith na seachtaine
Catagóir(i) an Ghearáin	Dochar agus Masla
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(b) d'Acht Craolacháin 2009 Cód Caighdeán Clár an BAI, Prionsabal 5
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	28 Meán Fómhair 2023

Achoimre ar an nGearán

Baineann an gearán le trácht a rinneadh agalláí agus a dúirt an láithreoir arís ina dhiaidh le linn comhrá faoi Naomh Bríd. Is é comhthéacs an agallaimh ná clár faisnéise a bhí le craoladh ar Oíche Fhéile Bríde dar teideal *'Finding Brigid'*, a phléigh an fhirinne maidir le saol Naomh Bríd féin.

Creideann an gearánach nár chomhlíon an craoladh na caighdeáin reachtúla agus rialála maidir le dochar agus masla. Chuir an láithreoir ceist faoin bhfáth nach í Naomh Bríd Naomhphátrún na hÉireann, seachas Naomh Pádraig. D'fhreagair duine de na rannpháirtithe go bhfuil péineas ag Naomh Pádraig, trácht a rinne an láithreoir a athrá ina dhiaidh. Mheas an gearánach go raibh sé seo thar a bheith maslach dá creideamh agus tá sí den tuairim gur theip ar an gcráoladh meas a léiriú ar a tuairimí reiligiúnacha, de réir mar a éilíonn an Cód.

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Ní cheapann an craoltóir gur sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála maidir leis an dochar agus masla.

Luann an craoltóir gur pléadh go leor ábhar agus go leor eolais ann faoi shaol Naomh Bríd agus faoin tréimhse lenar bhain sí agus faoin gclár faisnéise atá le teacht *'Finding Brigid'*. Le linn an phlé, chuir an láithreoir ceist faoin bhfáth nach í Naomh Bríd Naomhphátrún na hÉireann seachas Naomh Pádraig agus d'fhreagair agalláí amháin, "cúrsaí polaitíochta", fad is a dúirt an t-agalláí eile gurbh é an péineas a bhí aige an chúis leis. Dúirt an láithreoir an dara trácht in athuair. Léirigh an freagra tuairim an agalláí gur roghnaíodh Naomh Pádraig mar naomhphátrún na hÉireann mar gheall gurbh fhear a bhí ann, a léirigh an chaoi ar caitheadh le mná ag an am.

Maíonn an craoltóir go raibh an t-agallamh measúil agus faisnéiseach agus nár úsáideadh an focal 'péineas' ar bhealach maslach agus nár léirigh sé dímheas ar an gcreideamh.

Coimisiún na Meán

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcráoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcráoltóir agus tar éis aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus ar an gCód cuí, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Cuireadh an gearán isteach faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go gcinntíonn craoltóirí nach gcráolann siad rud ar bith a d'fhéadfaí a mheas go réasúnta mar rud a dhéanann dochar nó mar rud atá maslach, nó mar rud a d'fhéadfadh an choireacht a chur chun cinn nó a spreagadh, nó a d'fhéadfadh an bonn a bhaint d'údarás an Stáit.

Cuireadh an gearán isteach faoi Phrionsabal 5 de Chód Caighdeán Clár an BAI, a éilíonn go gcuirtear daoine agus grúpaí sa tsochaí i láthair ar bhealach cuí a bhfuil údar leis agus nach dtéann i gcion ar mheas ar dhínt an duine. Ní mór do chraoltóirí meas cuí a léiriú ar thuairimí, íomhánna, cleachtais agus creidimh reiligiúnacha in ábhar na gclár, ach níor chóir go gcuirfeadh sin cosc ar iniúchadh criticiúil ar chúrsaí creidimh.

Is éard a bhí i gceist leis an gcráoladh ná plé ar shaol Naomh Bríd inar labhair beirt agallaithe a bhfuil baint acu le clár faisnéise ar an ábhar, dar teideal *'Finding Brigid'*. Mhair an plé tuairim is 20 nóiméad agus labhraíodh faoi shaol na mná, Bríd, agus faoin tréimhse lenar bhain sí agus fúthu siúd a dhéanann staidéar agus adhradh uirthi. I dtreo dheireadh na míre, chuir an láithreoir an cheist, *"Cén fáth nach í ár naomhphátrún í? Cén fáth a bhfuair Pádraig an post?"*. D'fhreagair agalláí amháin, *"Cúrsaí polaitíochta, airgead, cumhacht agus tionchar, an fuath ar na mná...an phatracacht"* agus dúirt an t-agalláí eile, *"Cén fáth a bhfuair sé an príomhphost...mar gheall ar a phéineas Ray, mar gheall ar a phéineas"*. D'fhreagair an láithreoir, *"Céard...mar go raibh péineas aige, ceart go leor, go raibh maith agat as sin"* agus bhog an comhrá ar aghaidh. Is éard a thuig an Coimisiún ó thráchtáí an dara agalláí ná gur chreid sí go ndearna naomhphátrún na hÉireann as Naomh Pádraig toisc gurbh fhear é, agus nár roghnaíodh Naomh Bríd toisc gur bhean í.

Luaigh an Coimisiún go ndéanann an Cód Caighdeán Clár foráil gur cheart go mbeadh cead a gcinn ag craoltóirí cráoladh a dhéanamh ar réimse leathan clár a fhreastalaíonn ar lucht féachana éagsúil agus, dá bharr sin, go mbeidh cláir ann a mhaslaíonn roinnt ball den lucht féachana. Dá réir sin, aithníonn an Cód nach féidir talamh slán a dhéanamh de go mbeidh ábhar na gclár saor ó mhaslaí agus nach bhfuil aon cheart ann gan a bheith maslaithe. É sin ráite, is féidir le craoltóirí cabhrú leis an lucht féachana roghanna eolasacha a dhéanamh maidir leis an méid a mbreathnaíonn siad air nó a n-éisteann siad leis trí réamheolas nó rabhaidh a chur ar fáil agus cláir a sceidealú de réir ionchais an luchta féachana maidir leis an gcineál sin ábhar nó le cainéal nó seirbhís ar leith.

D'aithin an Coimisiún go bhféadfadh roinnt daoine a mheas gur ghránna an bealach a cuireadh an tuairim in iúl, mar sin féin, mheas an Coimisiún nach raibh an teanga í féin garbh. Chomh maith leis sin, bhí an Coimisiún den tuairim gur faoi ghnéasachas na sochaí ag an am sin a bhí an trácht mar a léiríodh trí naomh fireann a roghnú thar naomh bainean, agus nár lochtaigh sé tuairimí, íomhánna, cleachtais ná creidimh reiligiúnacha.

Coimisiún na Meán

Agus comhthéacs an chraolta á mheas, luaigh an Coimisiún go bhfuil an clár dírithe ar dhaoine fásta agus go sceidealaítear é ag am nuair nach mbeifí ag súil go mbeadh páistí ag éisteacht. Mheas an Coimisiún nár theip ar nádúr an tráchta teacht le hionchais an luchta féachana i leith an chláir seo, go háirithe ós rud é gur aisteoir agus láithreoir teilifíse mór le rá a dúirt é, a bhfuil cáil air as a chuid tuairimí a nochtadh go hoscailte agus go barrúil. Ag cuimhneamh ar an gcráoladh ina iomláine agus i gcomhthéacs, bhí an Coimisiún den tuairim nach mbeadh daoine maslaithe go forleathan ná go míchuí mar thoradh ar an gclár ar bhealach a sáródh na caighdeáin reachtúla agus rialála maidir le masla.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5799
Gearánach	B. Ó hÓgáin
Craoltóir	RTÉ Radio 1
Ainm an Chraolta	Liveline
Dáta an Chraolta	21 Feabhra 2023
Am an Chraolta	13:45
Cur síos ar an gCraoladh	Clár beo fónála isteach ina gclúdaítear topaicí éagsúla
Catagóir(i) an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht Dochar agus Masla
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> • Alt 48(1)(a) d'Acht Craolacháin 2009 • Cód maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha an BAI, riail 4.1 agus 4.2 • Alt 48(1)(b) d'Acht Craolacháin 2009 Cód Caighdeán Clár an BAI, Prionsabal 5
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	28 Meán Fómhair 2023

Achoimre ar an nGearán

Baineann an gearán le plé maidir le cinneadh an Rialtais bearta íocaíochtaí dírithe a thabhairt isteach le cabhrú leo siúd is mó a bhfuil riachtanais airgeadais acu.

Creideann an gearánach nár léirigh dearcadh agus tuin an láithreora i leith lucht leasa shoisialaigh cothroime, oibiachtúlacht ná neamhchlaontacht, ná nár chomhlíon sé an riachtanas go gcuirfí cúrsaí reatha i láthair gan tuairimí an chraoltóra féin a léiriú mar chuid den phlé. Maíonn an gearánach go ndúirt an láithreoir roinnt rudaí faoi dhaoine a fhaigheann íocaíochtaí leasa shoisialaigh agus gur thug sé grúpa aonchineálach orthu, gan tagairt a dhéanamh d'éagsúlacht na ndaoine a fhaigheann na híocaíochtaí sin, lena n-áirítear daoine atá faoi mhíchumas agus a bhíonn ag brath ar an tacaíocht seo.

Creideann an gearánach nach raibh réimse cuí tuairimí sa chlár agus gur ligeadh do pheirspictíocht faoi leith an lámh in uachtar a fháil ar an bplé. I dtaca leis seo, luann an gearánach go ndearna an láithreoir tagairt do thráchtanna a rinne Comhairleoir a léirigh lucht leasa shoisialaigh ar bhealach diúltach. Bhain na tráchtanna sin le daoine a oibríonn ar feadh uaireanta fada ach nach féidir leo a morgáiste a íoc fós, a fhad is atá siad ag íoc agus ag tacú le daoine i dtithe comhairle nach n-oibríonn agus a fhaigheann íocaíochtaí leasa shoisialaigh.

Maíonn an gearánach go bhféadfadh tráchtanna an láithreora i leith daoine a fhaigheann tacaíocht leasa shoisialaigh éistear a spreagadh nó a ghríosú le tuairimí leithchealacha comhchosúla a bheith acu. Creideann an gearánach gur léirigh an láithreoir dearcadh pearsanta agus gur léirigh sé go soiléir do na héistear a dhímheas orthu siúd a fhaigheann íocaíochtaí leasa shoisialaigh nuair a luaigh sé daoine ar cuireadh tithíocht shóisialta ar fáil dóibh agus a dhiúltaigh í.

Coimisiún na Meán

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Creideann an craoltóir nár sáraíodh ar aon chaighdeán reachtúil ná rialála sa chlár seo.

Creideann an craoltóir go bhfuil stíl an láithreora, mar aon le leagan amach agus stíl an chláir, seanbhunaithe agus go bhfuil taitní ag an lucht féachana orthu. Luann an craoltóir gurb é ról an láithreora sa chlár seo atá faoi thionchar glaoiteoirí ná an plé a éascú i measc glaoiteoirí, tuairimí a léirítear a cheistiú, agus feidhmiú mar abhcóide an diabhail, nuair is gá.

Creideann an craoltóir gur chuir an gearánach sleachta aonair ón láithreoir ar fáil nár léirigh réimsí na dtuairimí a bhí ag glaoiteoirí. Luann an craoltóir duine de na glaoiteoirí, duine a fhaigheann íocaíocht leasa shóisialaigh, a cheistigh go láidir na tuairimí a léirigh glaoiteoir eile ar an gclár, agus a dúirt, *“Is é an pointe atá á dhéanamh agam ná go raibh fear ar an gclár níos luaithe a dúirt go raibh siad siúd a fhaigheann íocaíochtaí leasa shóisialaigh ag dul ar laethanta saoire agus nach n-úsáidí an t-airgead lena gcuid billí a íoc”* agus *“Bhraith mé gur theastaigh uaim a rá nach raibh mise ar saoire le blianta, agus go n-íocaim mo chuid billí agus go mbeidh an t-airgead breise seo ina chabhair mhór ó thaobh cinntiú go bhfuil gual agus gás agus breosla agam don tine agus bia ar an mbord. Táimse ag an aois sin anois go bhfuil mo chuid páistí fásta agus go bhfuil an t-ádh orm go bhfuil mo theach agus mo charr féin agam agus gur féidir liom gach rud a bhuiséadú timpeall air sin. Ach ní fhaighim €260 sa tseachtain, faighim €220, mar sin, níl a fhios agam cá as ar tháinig an tuairim seo aige go bhféadfadh sé maireachtáil air sin agus ba bhreá liom é a fheiceáil, ní fiú faic cárta leighis mura bhfuil tú tinn, an bhfuil a fhios agat”*. Lean an comhrá ar aghaidh agus d’fhreagair an láithreoir an glaoiteoir le, *“Sin an fáth a bhfuil daoine cosúil leatsa ag teastáil uainn leis na mionrudaí a bhaineann leis agus an chaoi a n-éiríonn leat maireachtáil, mar sin, ar an tsuim sin, a insint dúinn?”* Creideann an craoltóir go raibh an láithreoir cothrom le linn an chomhrá seo, gur lig sé don ghlaiteoir a chuid tuairimí a roinnt agus cuid de na tráchtanna a rinneadh níos luaithe sa chlár a cheistiú.

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcaoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcaoltóir agus tar éis aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus ar an gCód cuí, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Rinneadh an gearán faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go dtabharfar cothrom na féinne do na leasanna uile lena mbaineann agus go mbeadh t-ábhar a chraolfar curtha i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta gan aon tuairimí de chuid an chraoltóra féin a nochtadh.

Rinneadh an gearán faoi rialacha 4.1 agus 4.2 den Chód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha. Éilíonn Rial 4.1 agus 4.2 go gcomhlíontar an reacht thuasluaite agus na prionsabail seo a leanas: cothroime, oibiachtúlacht agus neamhchlaontacht; cruinneas agus freagrúlacht; agus follasacht agus freagracht.

Coimisiún na Meán

Cuireadh an gearán isteach faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go gcinntíonn craoltóirí nach gcaolann siad rud ar bith a d'fhéadfaí a mheas go réasúnta mar rud a dhéanann dochar nó mar rud atá maslach, nó mar rud a d'fhéadfadh an choireacht a chur chun cinn nó a spreagadh, nó a d'fhéadfadh an bonn a bhaint d'údarás an Stáit.

Cuireadh an gearán isteach faoi Phrionsabal 5 de Chód Caighdeán Clár an BAI, a fhorálann go gcuirtear daoine agus grúpaí sa tsochaí i láthair ar bhealach cuí a bhfuil údar leis agus nach dtéann i gcion ar mheas ar dhínt an duine. Déanann Prionsabal 5 foráil chomh maith nach mbíonn ábhar an chláir anuas ar, i bhfách le ná ag tacú le leithcheal agus nach spreagann sé fuath in aghaidh daoine nó grúpaí sa tsochaí.

Plé a bhí sa chraoladh ar an bpacáiste um chostais mhaireachtála atá le teacht ón Rialtas agus a dhíríonn ar dhaoine atá ag fáil íocaíochtaí leasa shóisialaigh, íocaíochtaí tástála acmhainne agus/nó líuntas leanaí. Mhair an craoladh thart ar uair an chloig agus ceithre nóiméad déag agus bhí deis ag roinnt ball den phobal a gcuid tuairimí a thabhairt ar an ábhar.

Luaigh an Coimisiún gur dhírigh an plé cuid mhór ar 'lucht faoi bhrú an mheánioncaim', agus go leor glaoiteoirí ag léiriú inní maidir leis an tionchar a bheidh ag na méaduithe ar an gcostas maireachtála orthusan. Luaigh roinnt mhaith glaoiteoirí go mbíonn orthu uaireanta fada oibre a dhéanamh ach go bhfuil sé deacair orthu dul i ngleic leis an gcostas maireachtála, d'ainneoin dhá ioncam a bheith acu. Léirigh roinnt daoine olc maidir le bheith ag íoc cánach leis na bearta dírithe nach mbainfidh siad féin leas astu a mhaoiniú. É sin ráite, bhí an Coimisiún den tuairim gur dhírigh formhór na nglaoiteoirí a gcuid feirge ar an Rialtas maidir lena pholasaí i leith íocaíochtaí dírithe seachas ar dhaoine a fhaigheann íocaíochtaí leasa shóisialaigh nó sochair eile. Luaigh an Coimisiún go ndúirt rannpháirtí amháin go raibh sise ag fáil íocaíochtaí leasa shóisialaigh agus cheistigh sí rudaí a dúirt glaoiteoirí eile agus tugadh am di a cuid tuairimí a léiriú agus ceisteanna an láithreora a fhreagairt.

Mheas an Coimisiún go raibh an chuma air go ndearna an láithreoir, in amanna, an plé a stiúradh i dtreo réimse sáraíochta idir lucht faoi bhrú an mheánioncaim, mar a thugtar orthu, agus lucht faighte sochar. Bhí an Coimisiún den tuairim gurbh iad glaoiteoirí an chláir den chuid is mó a chuir tuairimí malartacha agus argóintí a raibh bunús leo ar fáil lena chinntiú gur léiríodh réimse tuairimí ar an ábhar. Luaigh an Coimisiún gur príomhghnéithe iad pearsantacht agus stíl an láithreora maidir lena dtéann i bhfeidhm ar an lucht éisteachta agus maidir lena meallann isteach sa phlé iad ar ábhair chonspóide phoiblí. Luann an Coimisiún go bhfuil an-taithí ag daoine ar stíl an láithreora agus go n-úsáideann sé í le rannpháirteacht na n-éisteoirí a spreagadh sa chlár. Agus an craoladh á mheas ina iomláine agus i gcomhthéacs, bhí an Coimisiún den tuairim gur cuireadh réimse tuairimí ar an ábhar ar fáil don lucht féachana, agus go ndearna an láithreoir, a raibh tuairimí láidre á n-éascú aige, rannpháirtithe a cheistiú a dhóthain lena chinntiú gur caitheadh go cothrom agus go neamhchlaonta leis an ábhar.

Luaigh an Coimisiún, cé gur léirigh roinnt glaoiteoirí tuairimí diúltacha maidir le daoine a fhaigheann sochair, go ndearna an láithreoir na tuairimí sin a cheistiú agus gur chuir sé am ar fáil do thuairimí eile, a dhírigh níos mó ar bhearta a d'fhéadfadh an Rialtas a chur i bhfeidhm chun cabhrú le daoine eile agus

Coimisiún na Meán

méaduithe ag teacht ar an gcostas maireachtála. Níor chreid an Coimisiún gur raibh an craoladh, ina iomláine, anuas ar, i bhfách le ná ag tacú le leithcheal i leith daoine a fhaigheann sochair.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5801
Gearánach	Maura Rua
Craoltóir	RTÉ One
Ainm an Chraolta	Upfront with Katie Hannon
Dáta an Chraolta	6 Feabhra, 2023
Am an Chraolta	22:30
Cur síos ar an gCraoladh	Cúrsaí reatha
Catagóir(i) an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(a) d'Acht Craolacháin 2009 Cód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha, rialacha 4.1, 4.17
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	28 Meán Fómhair 2023

Achoimre ar an nGearán

Baineann an gearán le húsáid an téarma “pórtha madraí contúirteacha” le linn díospóireachta faoin gceist ar cheart go gcuirfí cosc ar sheilbh madraí atá ar liosta na bpórtha madraí srianta. Spreag alt sa nuachtán *The Irish Independent* an mhír seo, inar pléadh líon íseal na bhfíneálacha a eisíodh chuig úinéirí madraí le ceithre bliana anuas faoi na Rialacháin um Rialú Madraí.

Creideann an gearánach nár chruinn í úsáid an téarma “pórtha madraí contúirteacha” thar “pórtha madraí srianta” ag an láithreoir agus ag rannpháirtithe an chraolta agus nár chomhlíon sé na riachtanais chothroime, oibiachtúlachta agus neamhchlaontachta. Maíonn an gearánach nach bhfuil a leithéid de rud ann agus póirthe madraí “contúirteacha” ach go gcuirtear srianta breise ar phórtha faoi leith le linn dóibh a bheith i spásanna poiblí. Creideann an gearánach, nuair a dhéantar tagairt do phórtha madraí ar leith mar phór contúirteach, go gcuireann sé baill an phobail amú i dtaobh an chaoi a bhféachann siad ar roinnt póirthe go n-eascaíonn eagla as nach bhfuil aon ghá léi. Maíonn an gearánach chomh maith, go raibh an craoltóir ar an eolas faoin téarma is ceart a úsáid, tar éis di an mhír a chur i láthair trí thagairt a dhéanamh do phórtha madraí “srianta”.

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Creideann an craoltóir go raibh an mhír cothrom agus gur chloígh sí go hiomlán le dualgais reachtúla agus rialála uile an chraoltóra.

Creideann an craoltóir go bhfuil sé ceart ó thaobh na heagarthóireachta de, i gcomhthéacs an phlé sa chraoladh seo, úsáid a bhaint as an bhfrása “pórtha madraí contúirteacha” nuair atáthar ag tagairt do liosta de phórtha madraí srianta faoi *Na Rialacháin um Rialú Madraí 1998*. Luann an craoltóir go bhfuil rialacha breise i bhfeidhm ar dhaoine ag a bhfuil madraí atá ar an liosta srianta, ó tharla go meastar gur mó an bhagairt nó “an chontúirt” iad na madraí seo do bhaill an phobail. Luann an craoltóir freisin gur úsáid an Taoiseach an frása “pórtha contúirteacha” agus é ag tagairt d’ionsaí a rinne madra de na póirthe madraí seo ar bhuachaill óg anuraidh.

Coimisiún na Meán

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcráoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcráoltóir agus tar éis aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus ar an gCód cuí, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Rinneadh an gearán faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go dtabharfar cothrom na féinne do na leasanna uile lena mbaineann agus go mbeadh t-ábhar a chraolfar curtha i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta gan aon tuairimí de chuid an chraoltóra féin a nochtadh.

Rinneadh an gearán faoi riail 4.1 agus 4.17 den Chód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha. Éilíonn riail 4.1 go gcomhlíontar an reacht thuasluaite. Éilíonn riail 4.17 go gcuirtear cúrsaí reatha i láthair le cruinneas cuí, ag féachaint do na cúinsí agus na fíricí atá ar eolas ag an am sin.

Ba phlé painéil é an craoladh ar phórtha madraí srianta, a d'eascair as alt i nuachtán náisiúnta faoi líon íseal na bhfíneálacha a eisíodh chuig úinéirí madraí faoi na *Rialacháin um Rialú Madraí*. Mhair an plé seo sa chraoladh thart ar 10 nóiméad agus 30 soicind agus dhírigh sé ar an gceist ar cheart go mbeadh cosc ar phórtha madraí srianta mar a liostaítear sa Rialachán sin.

Léirigh an láithreoir go gcaithfidh na madraí ar an liosta srianta soc a bheith orthu i spásanna poiblí, a bheith ar iall ghearr agus a bheith faoi smacht duine atá 16 bliana d'aois ar a laghad. D'úsáid ball den lucht féachana an téarma 'pórtha madraí contúirteacha' nuair a d'fhiafraigh sí, "*ba mhaith liom fiafraí dá bhfuil ar an bpainéal an gceapann siad gur cheart pórtha madraí contúirteacha a chosc?*" Chuir an láithreoir comhthéacs ar fáil maidir leis an gceist seo agus d'úsáid sí 'pórtha madraí srianta', ach ansin d'fhiafraigh sí den phainéal, "*An dteastaíonn cosc iomlán uainn ar phórtha madraí contúirteacha?*" Luaigh an Coimisiún gur úsáid baill an phainéil an téarma 'contúirteach' seachas cur síos a dhéanamh ar na pórtha madraí mar 'srianta'. Luaigh an Coimisiún, áfach, go raibh plé an phainéil ar an ábhar réasúnta agus cothrom, agus gur léirigh na rannpháirtithe dearcthaí nach i gcónaí a bhíonn gach madra contúirteach mar thoradh ar a phór. D'aithin na rannpháirtithe go bhféadfadh pór ar bith a bheith contúirteach, agus go bhféadfadh go mbeadh go leor cúiseanna leis seo, lena n-áirítear freagracht ar bith a ghlacadh as iompar an mhadra, go háirithe thart ar pháistí. I dtreo dheireadh an chraolta, d'iarr an láithreoir ar a raibh ann a lámha a chur suas dá mba rud é go raibh siad ar son cosc a bheith ar phórtha madraí contúirteacha, agus bhí formhór na ndaoine i gcoinne cosc a chur ar úinéireacht na bpórtha madraí srianta. Ag féachaint don chaoi ar caitheadh leis an ábhar ina iomláine, bhí an Coimisiún den tuairim nach gcuirfeadh úsáid an téarma 'pórtha madraí contúirteacha' sa chraoladh an lucht féachana amú maidir leis an ábhar ná nach gcruthódh sé eagla gan ghá roimh phórtha madraí ar leith.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5805
Gearánach	Gerard Carroll
Craoltóir	RTÉ One
Ainm an Chraolta	The Dry
Dáta an Chraolta	1 Márta 2023
Am an Chraolta	21:35
Cur síos ar an gCraoladh	Sraith Drámaíochta
Catagóir(i) an Ghearáin	Dochar agus Masla
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(b) d'Acht Craolacháin 2009 Cód Caighdeán Clár an BAI, Prionsabail 1 agus 5
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	28 Meán Fómhair 2023

Achoimre ar an nGearán

Baineann an gearán le húsáid teanga gharbh agus mhaslach sa chlár drámaíochta.

Creideann an gearánach nár chomhlíon an craoladh na caighdeáin reachtúla agus rialála maidir le dochar agus masla, agus rinne sé tagairt d'úsáid leanúnach an fhrása, “ *fucking Jesus*”, frása a bhí tútach, diamhaslach agus maslach dó féin mar Chríostaí.

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Ní chreideann an craoltóir gur sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla agus rialála maidir leis an dochar agus masla.

Aithníonn an craoltóir go bhféadfadh an teanga a úsáideadh a bheith maslach do roinnt daoine ach creideann sé nach gcuirfeadh sí fearg ar dhaoine go forleathan de bharr an chomhthéacs inar úsáideadh í.

Luann an craoltóir gur saothar ficsein é seo agus go gcuimsíonn sé teanga is dócha a d'úsáidfeadh na carachtair sa dráma agus go mbeadh sí de réir ionchais an lucht féachana don chlár. Luann an craoltóir gur cuireadh an craoladh amach ag 9.35pm, am ina mbíonn clár do dhaoine fásta ar siúl. Tugann an craoltóir dá aire freisin go raibh rabhadh comhairleach don lucht féachana ag gabháil leis an gcráoladh gur ann a bhí “*teanga sách garbh agus go raibh sé dírithe ar lucht féachana lánfhásta*”.

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcráoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcráoltóir agus tar éis aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus ar an gCód cuí, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcomhairle seo thíos.

Coimisiún na Meán

Cuireadh an gearán isteach faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go gcinntíonn craoltóirí nach gcaolann siad rud ar bith a d'fhéadfaí a mheas go réasúnta mar rud a dhéanann dochar nó mar rud atá maslach, nó mar rud a d'fhéadfadh an choireacht a chur chun cinn nó a spreagadh, nó a d'fhéadfadh an bonn a bhaint d'údarás an Stáit.

Rinneadh an gearán faoi Phrionsabail 1 agus 5 de Chód Caighdeán Clár an BAI. Éilíonn Prionsabal 1 go gcuireann na craoltóirí caighdeáin an phobail ghinearálta san áireamh agus cláir á gcruthú acu, agus d'fhéadfadh go gcuimseofaí leo seo dearchtaí ar théarmaí teanga faoi leith, úsáid íomhánna foréigneacha agus úsáid ábhar gnéasach. Éilíonn Prionsabal 5 nach mór do chraoltóirí meas cuí a léiriú ar thuairimí, íomhánna, cleachtais agus creidimh reiligiúnacha in ábhar na gclár, ach ag an am céanna ag aithint nár cheart dó seo cosc a chur ar iniúchadh criticiúil ar chúrsaí creidimh.

Luaigh an Coimisiún go ndéanann an Cód Caighdeán Clár foráil gur cheart go mbeadh cead a gcinn ag craoltóirí craoladh a dhéanamh ar réimse leathan clár a fhreastalaíonn ar lucht féachana éagsúil agus, dá bharr sin, go mbeidh cláir ann a mhaslaíonn roinnt ball den lucht féachana. Dá réir sin, aithníonn an Cód nach féidir talamh slán a dhéanamh de go mbeidh ábhar na gclár saor ó mhaslaí agus nach bhfuil aon cheart ann gan a bheith maslaithe. Is féidir le craoltóirí cabhrú leis an lucht féachana roghanna eolasacha a dhéanamh maidir leis an méid a mbreathnaíonn siad air nó a n-éistean siad leis trí réamheolas nó rabhaidh a chur ar fáil agus cláir a sceidealú de réir ionchais an luchta féachana maidir leis an gcineál sin ábhar nó le cainéal nó seirbhís ar leith. D'fhéadfadh go mbeadh amanna ann, áfach, ina gcuireann ábhar cláir fearg mhíchuí ar dhaoine, agus, nuair a chuirtear gnéithe comhthéacsúla san áireamh amhail cosaint eagarthóireachta agus leas an phobail, is ábhar é seo a d'fhéadfaí a mheas mar ábhar atá imithe thar fóir, rud a fhágann go bhfuil an breathnóir nó an t-éisteoir maslaithe go míchuí.

Bhí an craoladh ar an gcéad eipeasóid de shraith gheandrámaíochta Éireannach agus tá an teanga faoina ndearnadh an gearán sa radharc tosaigh, a mhaireann thart ar nóiméad amháin agus tríocha soicind. Sa radharc seo, tá an príomhcharachtar, Shiv, ina suí ag bord i mbeár aerfoirt os comhair fir ag bord eile atá ag ól beorach. Tugann Shiv faoi deara é agus é ag ól agus téann sí chun cainte leis. Taispeántar Shiv sa radharc seo agus í ag iarraidh cuidiú le strainséir ag a bhfuil deacrachtaí óil dar léi agus tugann sé gonc garbh di agus teanga gharbh á húsáid aige. Cuireann sé seo as go mór di agus cuireann sé faoi deara di a guth a ardú agus dearcadh láidir a chur in iúl gur cuma léi faoi Íosa, agus í ag baint úsáid as an teanga gharbh chéanna agus a d'úsáid an strainséir. Cloiseann go leor daoine timpeall uirthi í agus, nuair a thugann sí an méid sin faoi deara, tagann náire uirthi agus imíonn sí léi faoi dheifir. Tá idirghabháil iomrallach Shiv agus an náire a thagann uirthi ina dhiaidh ceaptha a bheith mar ábhar grinn.

Measann an Coimisiún go bhfuil an teanga gharbh lárnach don radharc agus nach n-éireodh leis dá huireasa agus, mar sin, go raibh an chosaint eagarthóireachta ann chun úsáid a bhaint aisti. Luaigh an Coimisiún, áfach, gur théarma garbh gnéasach í an teanga faoina ndearnadh gearán a úsáideadh le taobh tagairt do Dhia na Críostaíochta agus go meastar go bhfuil baol níos mó ag baint leis an gcineál seo teanga go maslófar duine ná mar a bheadh ann dá n-úsáid na téarmaí seo ina n-aonar. Bhí an teanga le cloisteáil i radharc tosaigh na chéad eipeasóide den tsraith agus, mar sin, níl ionchais an luchta féachana maidir leis an ábhar bunaithe go daingean fós. Luaigh an Coimisiún, áfach, go raibh an clár

Coimisiún na Meán

sceidealaithe tar éis 9pm, am a bheifí ag súil le lucht féachana lánfhásta den chuid is mó, agus gur taispeánadh an rangúchán, MA, a thugann le fios go bhfuil an clár dírithe ar lucht féachana lánfhásta. Mhol an craoltóir discríd bhreathnóra freisin trí rabhadh a chraoladh ag tús an chláir, inar luaigh sé nádúr an ábhair agus gur ann a bhí “*teanga réasúnta garbh*”. Ag cuimhneamh ar an gcráoladh ina iomláine agus i gcomhthéacs, bhí an Coimisiún den tuairim nach mbeadh daoine maslaithe go forleathan ná go míchuí mar thoradh ar an gclár ar bhealach a sáródh an Cód.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn seo, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5816
Gearánach	Val Martin
Craoltóir	RTÉ One
Ainm an Chraolta	Nine O'Clock News
Dáta an Chraolta	14 Feabhra 2023
Am an Chraolta	9:00pm
Cur síos ar an gCraoladh	Nuacht
Catagóir(i) an Ghearáin	Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none"> Alt 48(1)(a) d'Acht Craolacháin 2009 Cód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha, rialacha 4.17 agus 4.19
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	28 Meán Fómhair 2023

Achoimre ar an nGearán

Baineann an gearán le tuarascáil ar fhuinneamh gaoithe a craoladh ar an gclár *Nine O'Clock News* agus inar fógraíodh go raibh 4 as 5 daoine ar son feirmeacha gaoithe, de réir suirbhé de chuid *Wind Energy Ireland*.

Creideann an gearánach go raibh an tuarascáil claonta, bunaithe ar an méid seo a leanas:

- Bhí an suirbhé dá ndearnadh tagairt sa tuarascáil táirgthe ag an gcumann is mó a bhaineann tairbhe as fuinneamh gaoithe, mar sin, ní raibh sé neamhspleách agus b'fhógraíocht a bhí ann.
- Tugadh tuairim sa tuarascáil a bhí míthreorach agus míchruinn, tuairim a léirigh go bhféadfaí fuinneamh gaoithe a chur in ionad leictreachas breosla iontaise a tháirgtear ag stáisiúin chumhachta. Creideann an gearánach gur cheart cothromaíocht a aimsiú don tuairim seo trína rá go bhfuil roinnt giniúint thraidisiúnta ag teastáil.

Bhí an tuarascáil míthreorach de bharr gur tugadh le fios inti gur féidir le gaoth praghas an leictreachais a íslíú sa mhargadh miondíola. Maíonn an gearánach go bhfuil praghas an leictreachais a ghintear leis an ngaoth socraithe ag an bpraghas céanna is atá an breosla iontaise is costasáí i láthair na huaire.

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Creideann an craoltóir gur chloígh an tuarascáil go hiomlán le gach caighdeán reachtúil agus rialála ábhartha.

Luann an craoltóir gur thuarascáil í seo ar thorthaí suirbhé de chuid *Wind Energy Ireland* a léirigh gur tháinig méadú ar thacaíocht an phobail d'fheirmeacha gaoithe, agus go raibh 4 as 5 daoine ar a son. Sa tuarascáil, cuireadh in iúl don lucht féachana go ndearna 45% dóibh siúd a ghlac páirt sa suirbhé tagairt do leictreachas níos saoire mar an leas is mó a bhaineann leo. Maíonn an craoltóir gur chuir an

Coimisiún na Meán

tuarascáil in iúl don lucht féachana go ndearnadh an suirbhé seo ar son *Wind Energy Ireland* agus gur léir nár fhógra a bhí ann ar son feirmeacha gaoithe.

Luann an craoltóir gur maíodh sa tuarascáil “*go bhféadfadh tuirbíní gaoithe 60% níos mó leictreachais a tháirgeadh*” gan astaíocht ar bith. Níor luadh sa tuarascáil go dtiocfadh sé in áit an pholasaí reatha breoslaí iontaise a dhó ag Stáisiún Cumhachta Éadan Doire, níor luadh inti ach an t-airgead a d’fhéadfaí a shábháil agus na tonnaí de gháis ceaptha teasa agus de ghás an athraithe aeráide a d’fhéadfaí a laghdú. D’aithin an craoltóir go ndearna ionadaí de Bhord na Móna tagairt don chostas a bhaineann le breoslaí iontaise iompórtáilte a dhó mar €1m in aghaidh na huaire agus gurbh é an réiteach ar an scéal ná níos mó fuinneamh gaoithe a ghineadh ar tír.

Déanann an craoltóir tagairt don ráiteas deiridh a bhí ag an gcomhfhreagraí timpeallachta, “*Sábháilfidh feirmeacha gaoithe ar tír níos mó astaíochtaí gás ceaptha teasa ná aon teicneolaíocht eile inár bplean gníomhaíochta ar son na haeráide. Ach cosnaíonn siad níos lú airgid orainn freisin. Meastar go mbeadh orainn €2 bhiliún níos mó de ghás a dhó anuraidh chun an leictreachas a ghineadh a táirgeadh ar fheirmeacha gaoithe ar tír, mar sin ní haon iontas go bhfuil tacaíocht ar son an tionscail ag méadú.*”

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcráoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcráoltóir agus tar éis aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus ar an gCód cuí, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Rinneadh an gearán faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go gcinntíonn craoltóirí go dtuairiscítear cráoladh na nuachta agus go gcuirtear i láthair go hoibiachtúil agus go neamhchlaonta é agus gan aon tuairim de chuid an chraoltóra féin a nochtadh.

Rinneadh an gearán faoi rialacha 4.17 agus 4.19 den Chód BAI maidir le Cothroime, Oibiachtúlacht agus Neamhchlaontacht i gCláir Nuachta agus Cúrsaí Reatha. Éilíonn riail 4.17 go gcuirtear cúrsaí reatha i láthair le cruinneas cuí, ag féachaint do na cúinsí agus na fíricí atá ar eolas ag an am sin. Éilíonn riail 4.19 nach dtabharfar míléiriú ar thuairimí agus fíricí nó nach gcuirfeadh i láthair iad ar bhealach a mbeadh míthreorach.

Ba thuarascáil nuachta é an cráoladh a mhair dhá nóiméad faoi thacaíocht mhéadaithe an phobail d’fhuinneamh gaoithe agus faoi na fáthanna leis sin, i gcomhthéacs shuirbhé de chuid *Wind Energy Ireland* faoi dhearthaí an phobail. Chuir an láithreoir an tuarascáil i láthair agus tagairt á déanamh aige do thorthaí an tsuirbhé gur tháinig méadú ar líon bhall an phobail atá ar son na bhfeirmeacha gaoithe go “*leibhéil nach bhfacthas riamh*”, agus go raibh “*ceathrar as cúigear ina bhfabhar anois*” agus gur luaigh “*45% dóibh siúd a bhí rannpháirteach sa suirbhé leictreachas níos saoire mar phríomhbhuntaiste*”. Cuireadh tús leis an tuarascáil le radhairc de stáisiún cumhachta Éadan Doire agus tuairisceoir ag déanamh tráchtairacht ar an “*athrú iomlán fuinnimh*” atá ag tarlú in earnáil leictreachais na hÉireann arna léiriú ag líon méadaithe na dtuirbíní gaoithe atá le feiceáil ón stáisiún cumhachta seo. Labhair an tuairisceoir ar na tuirbíní gaoithe agus dúirt go bhféadfaidís níos mó leictreachais a tháirgeadh ná an

Coimisiún na Meán

stáisiún cumhachta ina ndóitear móin. Luaigh ionadaí de Bhord na Móna go bhfuil Éire ag caitheamh “1 mhilliún euro in aghaidh na huairé ar bhreoslaí iontaise iompórtáilte” agus mhol sé fuinneamh gaoithe ar tír mar réiteach. Labhraíodh i nguthú tuairisceora ar phleananna náisiúnta le haghaidh fuinneamh gaoithe amach ón gcósta faoi 2030, agus tugadh faoi deara ann gur mheas Wind Energy Ireland “gur theastaigh acmhainní ollmhóra ón gcóras pleanála agus ón eangach leictreachais ionas go dtarlódh sé sin”. Agus é lasmuigh d’Ionad Cumhachta Éadan Doire, mhaígh an tuairisceoir go, “Sábhálfaidh feirmeacha gaoithe ar tír níos mó astaíochtaí gás ceaptha teasa ná aon teicneolaíocht eile inár bplean gníomhaíochta ar son na haeráide, ach cosnaíonn siad níos lú airgid orainn freisin. Meastar go mbeadh orainn dhá bhilliún níos mó de ghás a dhó anuraidh chun an leictreachas a ghineadh a táirgeadh ar fheirmeacha gaoithe ar tír, mar sin ní haon iontas go bhfuil tacaíocht ar son an tionscail ag méadú.”

Moladh don Choimisiún gurb é *Wind Energy Ireland* an comhlacht ionadaíochta do thionscal gaoithe na hÉireann, a chuireann fuinneamh gaoithe chun cinn agus, i measc rudaí eile, a dhéanann agus a choimisiúnaíonn taighde chun dul i bhfeidhm ar bheartas Rialtais maidir le fuinneamh in-athnuaite. Mheas an Coimisiún gur luadh an bunús ceart leis na torthaí taighde sa tuarascáil agus gur cuireadh comhthéacs ar fáil inti d’fhócas na tuarascála ar an bhfáth a bhfuil méadú ag teacht ar thacaíocht an phobail d’fhuinneamh gaoithe. Bhí an Coimisiún den tuairim nár tháinig dearcadh poiblí na heagraíochta seo ar thaighde salach ar cheanglais na hoibiachtúlachta agus na neamhchlaontachta agus nár “fhógra” a bhí ann ar son na heagraíochta ná ar son a ndearccháí.

Mheas an Coimisiún gur díriodh go príomha sa tuarascáil ar an méadú atá tagtha ar úsáid an fhuinnimh ghaoithe ar tír lena chur in áit an fhuinnimh a ghineann breoslaí iontaise iompórtáilte. Luadh sa tuarascáil go bhfuil fuinneamh gaoithe ar tír níos saoire le táirgeadh agus níos neamhdhíobhálaí don timpeallacht ná an fuinneamh a ghineann na breoslaí iontaise iompórtáilte. Luadh sa tuarascáil gur cúiseanna dóchúlá iad seo le tacaíocht mhéadaithe an phobail d’fhuinneamh gaoithe ar tír, mar a fuarthas sa suirbhé de chuid *Wind Energy Ireland*. Luaigh an Coimisiún nár clúdaíodh ná nach ndearnadh trácht sa tuarascáil ar an úsáid a bhaintear as roinnt giniúint fhuinnimh thraidisiúnta in earnáil an fhuinnimh ghaoithe ná ar shocrú praghsanna i leith an fhuinnimh ghaoithe. Luaigh an Coimisiún, áfach, nach féidir gach gné de scéal a chlúdach i dtuarascáil nuachta agus ní hionann cinneadh a dhéanamh díriú ar dhearcadh ar leith ar scéal, agus fianaise go bhfuil easpa oibiachtúlachta agus neamhchlaontachta ann. Mheas an Coimisiún nár chuir an mhír an lucht féachana ar mhíthreoir maidir le gnéithe den ábhar a clúdaíodh sa tuarascáil.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.

Coimisiún na Meán

Tagairt an Ghearáin	C5824
Gearánach	Jim Walker
Craoltóir	RTÉ 2FM
Ainm an Chraolta	The Jennifer Zamparelli Show
Dáta an Chraolta	1 Márta 2023
Am an Chraolta	09:00 – 12:00
Cur síos ar an gCraoladh	Siamsaíocht mheidhreach
Catagóir(i) an Ghearáin	Dochar agus Masla
Reacht agus/nó Có(i)d C(h)uí	<ul style="list-style-type: none">Alt 48(1)(a) d'Acht Craolacháin 2009Cód Caighdeán Clár an BAI, Prionsabal 1
Cinneadh	Gearán diúltaithe
Dáta an Chinnidh	28 Meán Fómhair 2023

Achoimre ar an nGearán

Ba mhír de chlár é an craoladh seo inar pléadh nósanna cithfholcadáin, i gcomhthéacs threocht TikTok, #showertalk, treocht atá feicthe ag os cionn 5 bhilliún duine. Baineann an gearán le teanga gharbh a d'úsáid na láithreoirí agus iad ag déanamh plé ar an ábhar.

Maíonn an gearánach go bhfuil na téarmaí, “*a mhagarlaigh a bhearradh sa chithfholcadán*” agus “*suas a thóin*” maslach agus nach raibh siad ar aon dul lena mbíonn an lucht féachana ag súil ón gcráoltóir seo. Maíonn an gearánach gur luaigh na láithreoirí na frásaí seo níos mó ná uair amháin. Creideann an gearánach gur ábhar míchuí í an teanga seo don lucht féachana de bharr go gcuirtear amach ar maidin é.

Achoimre ar Fhreagra an Chraoltóra

Ní chreideann an craoltóir gur sáraíodh aon chaighdeán reachtúil nó rialála mar a luaigh an gearánach.

Áitíonn an craoltóir gur rannpháirtithe rialta iad na triúr láithreoirí atá i gceist agus nach ndéanfaidís dochar do dhuine ar bith ná nach mdéanfaidís duine ar bith a mhaslú d'aon turas.

Cuireann an craoltóir in iúl go raibh na ráitis faoina ndearnadh gearán mar chuid de phlé níos leithne faoin bhfeiniméan TikTok a bhfuil an-tóir air a bhaineann le nósanna cithfholcadáin. Bhí an teanga ar chuir an gearánach ina coinne ceaptha a bheith meidhreach agus spráúil agus ní raibh sí ceaptha duine ar bith a mhaslú. Luaigh an craoltóir go bhfuil an craoladh seo sceidealaithe tar éis thús an lae scoile, am nach dócha go mbeadh páistí scoile ag éisteacht leis.

Chuir an craoltóir in iúl gur comhroinneadh na húdair imní a léirigh an gearánach le foireann an chláir ar an aer agus le foireann eagarthóireachta an chláir.

Coimisiún na Meán

Cinneadh an Choimisiúin

Tar éis measúnú a dhéanamh ar an gcráoladh agus ar na haighneachtaí ón ngearánach agus ón gcráoltóir agus tar éis aird a léiriú ar an reachtaíocht chuí agus ar an gCód cuí, tháinig an Coimisiún ar an tuairim nach bhfuil dóthain foras ann seasamh leis an ngearán. Dhiúltaigh an Coimisiún an gearán. Tugtar na cúiseanna leis an gcinneadh seo thíos.

Cuireadh an gearán isteach faoin bhforáil reachtúil a éilíonn go gcinntíonn craoltóirí nach gcráolann siad rud ar bith a d'fhéadfaí a mheas go réasúnta mar rud a dhéanann dochar nó mar rud atá maslach, nó mar rud a d'fhéadfadh an choireacht a chur chun cinn nó a spreagadh, nó a d'fhéadfadh an bonn a bhaint d'údarás an Stáit.

Cuirtear an gearán isteach faoi Phrionsabal 1 de Chód Caighdeán Clár an BAI, a éilíonn go gcuireann na craoltóirí caighdeáin an phobail ghinearálta san áireamh agus cláir á gcruthú acu, agus d'fhéadfadh go gcuimseofaí leo seo dearchtaí ar théarmaí teanga faoi leith, úsáid íomhánna foréigneacha agus úsáid ábhar gnéasach.

Ba phlé é an cráoladh seo ar nósanna cithfholcadáin agus mhair sé thart ar chúig nóiméad agus tríocha soicind. Ba í treocht TikTok, #showertalk, a spreag an plé seo, ina nochtann daoine rudaí neamhghnácha a dhéanann siad sa chithfholcadán, ar nós oráiste a ithe, uisce a chur ar phlandaí tí, fiacla a scuabadh agus beoir a ól. Le linn an phlé, léirigh rannpháirtí amháin iontas agus déistin ar fhear a fheiceáil agus scuab fiacla agus rásúr ina ghlac aige i gcithfholcadáin chomhroinnte in ionad aclaíochta. Ina dhiaidh sin bhí beagán de chaint mheidhreach faoin inghlacthacht nó eile a bhaineann le bearradh i gcithfholcadáin phoiblí, agus dúirt an láithreoir an méid seo a leanas lena linn, *“níl sé ach ag bearradh a mhagarlach...lig leis. Tá tú ag caitheamh anuas ar fhir atá ag iarraidh a mhagarlaigh a bharradh”*. Rinneadh tagairt siar sa phlé ansin d'ábhar cainte roimhe sin ar an gclár faoin ngráin ar sheisiúin amhránaíochta deireanach san oíche. Léigh an láithreoir trácht ó éisteoir ar an ábhar seo, *“An bhfuil tú i ndáiríre? Tá tú ag iarraidh fáil réidh leis an seisiún amhránaíochta ag 3am? A Chríost na bhflaitheas, an bhfuil sibh bailithe sa chloigeann ar fad an bhfuil?”*.

Luaigh an Coimisiún go ndéanann an Cód Caighdeán Clár foráil gur cheart go mbeadh cead a gcinn ag craoltóirí cráoladh a dhéanamh ar réimse leathan clár a fhreastalaíonn ar lucht féachana éagsúil agus, dá bharr sin, go mbeidh cláir ann a mhaslaíonn roinnt ball den lucht féachana. Dá réir sin, aithníonn an Cód nach féidir talamh slán a dhéanamh de go mbeidh ábhar na gclár saor ó mhaslaí agus nach bhfuil aon cheart ann gan a bheith maslaithe. Is féidir le craoltóirí cabhrú leis an lucht féachana roghanna eolasacha a dhéanamh maidir leis an méid a mbreathnaíonn siad air nó a n-éisteann siad leis trí réamheolas nó rabhaidh a chur ar fáil agus cláir a sceidealú de réir ionchais an luchta féachana maidir leis an gcineál sin ábhar nó le cainéal nó seirbhís ar leith. D'fhéadfadh go mbeadh amanna ann, áfach, ina gcuireann ábhar cláir fearg mhíchuí ar dhaoine, agus, nuair a chuirtear gnéithe comhthéacsúla san áireamh amhail cosaint eagarthóireachta agus leas an phobail, is ábhar é seo a d'fhéadfaí a mheas mar ábhar atá imithe thar fóir, rud a fhágann go bhfuil an breathnóir nó an t-éisteoir maslaithe go míchuí.

D'aithin an Coimisiún go raibh cuid den teanga a úsáideadh sa chraoladh garbh agus go bhféadfadh sí roinnt éisteoirí a mhaslú. Agus breithniú á dhéanamh ar cé acu a raibh nó ní raibh an t-ábhar maslach

Coimisiún na Meán

go míchuí, chuir an Coimisiún réimse gnéithe comhthéacsúla san áireamh, lenar cuimsíodh sceidealú an chláir, an sprioclucht éisteachta, agus ionchais an luchta éisteachta agus na seirbhíse craoltóireachta. Luaigh an Coimisiún go bhfuil an clár dírithe ar aosaigh óga agus go bhfuil sé sceidealaithe ag am nuair nach mbeifí ag súil go mbeadh páistí ag éisteacht leis. Tá an tseirbhís chraoltóireachta, a chraolann an clár, dírithe ar lucht éisteachta d'aosaigh óga, agus go gcuimsíonn sí ábhar meidhreach grinn agus fonóideach in amanna. Rinne an Coimisiún machnamh ar an ábhar, ar nádúr an phlé agus ar an teanga bhorb agus bhí siad den tuairim go raibh siad sin ar fad ar aon dul le stíl an chláir agus an láithreora agus gur chloígh siad le hionchais an luchta éisteachta ina leith seo. Agus é ag cuimhneamh ar an gcráoladh ina iomláine agus i gcomhthéacs, bhí an Coimisiún den tuairim nach maslófaí daoine go forleathan ná go míchuí mar thoradh ar an ábhar agus nach raibh an t-ábhar rómhaslach ach an oiread.

Chinn an Coimisiún nár sháraigh an craoladh na caighdeáin reachtúla ná rialála mar a shonraítear sa ghearán. Ar an mbonn sin, dhiúltaigh an Coimisiún an gearán.